Like
magazín pevš

LUCIA ŽITŇANSKÁ:
ŠTUDENTI SÚ PRE MŇA PARTNERMI V DEBATE

ERASMUS SKONČIL!

PANEURÓPSKY SCENÁR ŠTÍHLEJ LÍNIE

www.trend.sk

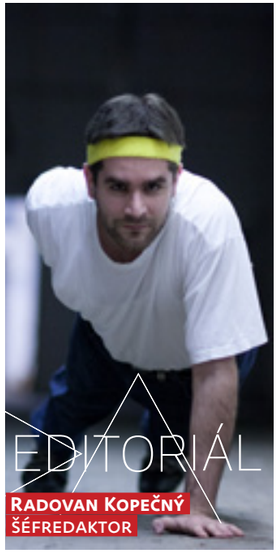

OBČAS SA TREBA PREKONAŤ

Dlhé sedenie vraj skracuje život. Možno by ste sa teda mohli postaviť a čítať postojačky. Áno, hneď teraz – ide predsa o život! Ktovie, prečo je sedenie tak smrteľné. Veď je to celkom pohodlné... Až potom v auguste zazvoní telefón, zaznie slovo kúpalisko a človeka v momente trafí šľak.

Občas sa jednoducho treba prekonať a začať. Na úvod by sme mohli skúsiť prechádzku, napríklad do Mediálneho centra. Potom si odskočiť na hokej a spáliť zopár kalórií fandením tímu Paneuropa Kings. Doma si zapnúť YouTube a precvičiť bránicu vtipom 4mov. Nuž, a v neposlednom rade posilňovať svalstvo rúk a predlaktia obracaním stránok Like magazínu.

Prajem vám príjemné čítanie a dúfam, že vás športové tipy našich úspešných spolužiakov zdvihnú zo stoličky.

Veľa energie a pevnú vôľu želá
Rado

OBSAH

TÉMA
4 Paneurópsky scenár štíhlej línie
9 Vyskáčme sa do štíhlosti

Z PRVEJ RUKY
10 Informatika sa špecializuje – na podniky a multimédiá

NEWS
11 Univerzitné derby prekvapilo, EUHL ukázala kvalitu
12 Fotograf Ivan Čaniga: *„Mal som trému ako malý chlapec"*
14 Street Law v teréne

OSOBNOSŤ
16 **Lucia Žitňanská:** Študenti sú pre mňa partnermi v debate

AKTÍVNY ŽIVOT
20 Paneuropáci navrhli svoje vlastné kamióny... a ocenili ich
22 **Hokejistka Tomčíková:** *„Dosiahla som viac, než som mohla očakávať"*
24 Erasmus skončil!
26 Work and travel

PSYCHOLOGICKÉ OKIENKO
28 Mať pred sebou vysoké méty nemusí byť na škodu

MÓDA
30 **Stylistka Jana Olšinská:** *„Vždy som vedela, že nie som šedá myš"*
32 Módna polícia na PEVŠ
34 Paneurópske sestry **Rajčániové** – elegancia, fotografia, krása

KULTÚRA
36 Kultúrne tipy
38 **MALALATA:** *„Máme najlepšiu prácu na svete"*
40 Martin Valihora a DJ Vec vyrážajú na spoločné turné
41 Generácia MY – Kamila Šebestová

WEB_TECH
42 LIKE lajkuje
42 Appky
43 Gadgety
44 Web inšpirácie
45 Zima je aj notebookom

DSGN MDI_
46 Z kolekcie Ivana Čanigu

NA ZÁVER
50 Prekliatych šesť slov

KOMENTÁRE
37 **Andrea Erdösová**: Prázdne auly z vás právnikov neurobia
44 **Branislav Ondrášik:** Verte internetu, ale nie všetkému, čo na ňom nájdete

© Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov a fotografií zverejnených v časopise si v zastúpení vydavateľov vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov a fotografií, ako aj na verejné rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) a d) autorského zákona.

Like

LIKE magazín pevš | ročník IV., 2014, číslo 1, Február
Vydavateľ: Paneurópska vysoká škola n.o., Tomášikova 20, 821 02 Bratislava, IČO: 36 077 429

Odborní konzultanti: PhDr. Zora Hudíková, PhD., PhDr. Sibyla Mislovičová, Dr., doc. h. Marián Pauer, Mgr. Zuzana Ihnátová, PhD.
Jazyková korektúra: Mgr. Jana Gemeranová, Bc. Lucia Maková
Šéfredaktor: Mgr. Radovan Kopečný | **Zástupca šéfredaktora:** Bc. Nika Mičechová | **Redaktori:** Michal Augustini, Bc. Hana Džurná, Kristína Gáliková, Mgr. Jana Gemeranová, Michaela Husárová, Mgr. Zuzana Komárová, PhD., Bc. Martin Kridla, Martin Kukoľ, Marek Madro, Bc. Lucia Maková, Bc. Nika Mičechová, Anabela Mikušiaková, Bc. Lenka Nemečková, Bc. Imrich Petro, Jana Pšenková, Bc. Martin Puškáč, Bc. Juli Somova, Bc. Adam Šebesta, Michal Šrámek, Barbara Štefániová, Pavla Ujmiaková, Katarína Vaneková | **Fotografi:** Bc. Nika Mičechová, Tomáš Schiller, Bc. Lukáš Smiešny, Bc. Juli Somova, Silvia Sliviaková, Patrik Vachalík, Katarína Vaneková, Bc. Soňa Vozárová
Fotoeditor: Bc. Martin Nedeliak | **Grafické spracovanie:** Bc. Jakub Jurášek, Matej Chudada, Viktória Bitterová,
Časopis vychádza pod gesciou Fakulty masmédií PEVŠ
Kontakt: Fakulta masmédií PEVŠ, Tematínska 10, 851 05 Bratislava | tel:+ 421 2 68 20 36 52 | email: like.magazin@paneurouni.com
Periodicita: 4-krát do roka | **Rozširuje:** Paneurópska vysoká škola | **Tlač:** Miracle, s.r.o. | **Náklad:** 1 500 ks
Cena: zadarmo | **ISSN:** 1338-4368 | EV 4362/11
obálka **Peter Brichta**

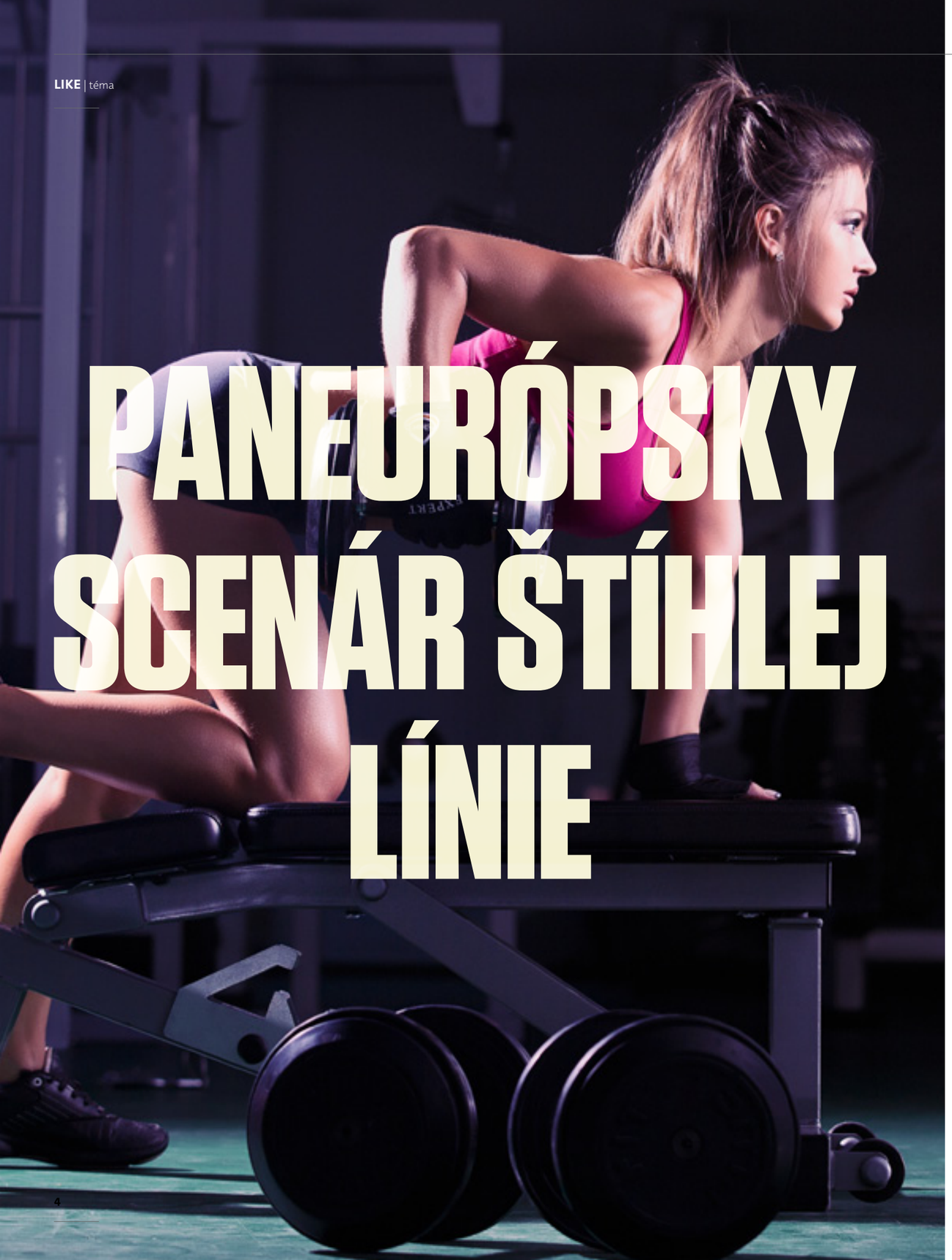

PANEURÓPSKY SCENÁR ŠTÍHLEJ LÍNIE

TEXT: Nika Mičechová, Jana Pšenková
FOTO: Peter Brichta

VŠETCI TO POZNÁME. JEDNA SKUPINA NA ZAČIATKU ROKA CHUDNE S ODHODLANÍM, ŽE TERAZ TO POTIAHNE DLHŠIE AKO JEDEN MESIAC. OSTATNÝM SA NECHCE. ZAČNE ŠKOLA, SEMINÁRKY, PRÁCA A ZRAZU Z NABEHNUTÉHO REŽIMU DO PLAVIEK NEOSTANE NIČ. NIKDY VŠAK NIE JE NESKORO ZAČAŤ ZNOVA, ČI VÔBEC. NEPOTREBUJEME NA TO PREDSA PRVÝ JANUÁR! PRINÁŠAME VÁM NIEKOĽKO INŠPIRÁCIÍ V PODOBE PANEURÓPSKEHO SCENÁRA ŠTÍHLEJ LÍNIE.

Zima je obdobie, keď väčšina z nás najradšej nerobí nič. Fyzickým aktivitám sa snažíme vyhnúť a namiesto toho si doprajeme ešte viac jedla a sladkostí. A to nielen počas tých pár dní voľna, keď sme sedeli pred televízorom a vyjedali všetko, čo bolo po ruke. Lenivosť a prejedanie sa v nás zostáva naďalej, a to vždy s nejakým dobrým dôvodom – napríklad skúškovým. Pomaly sa však blíži jar, po nej leto a my chceme predsa v plavkách vyzerať dobre. Pomôžu nám rady a tipy od študentov PEVŠ, ktorí pohybom a správnym životným štýlom žijú. Naše vrcholové tenistky a volejbalistky z Vysokoškolského športového klubu Paneurópa, trénerka Pole Dance, Miss Bikiny, profesionálna tanečníčka a hráč hokejového tímu Paneuropa Kings nám poradili nielen to, ako sa dostať do formy. Prezradili tiež, čo pre svoju fyzičku robili alebo nerobili počas zimných mesiacov oni.

NATÁLIA DUBOVCOVÁ

FAKULTA MASMÉDIÍ

Plážová volejbalistka, VŠK Paneurópa

Po jedáckom úlete, začnem opäť zdravo jesť, pretože na tréningoch sa ťažko skáče s ťažkým bruškom. So zdravým stravovaním výrazne nebojujem, lebo sa vďaka tomu cítim oveľa lepšie. Kto chce schudnúť, musí jednoducho behať, bicyklovať, robiť čokoľvek pričom má tepovú frekvenciu 60 % zo svojho maximálneho tepu. Potom spevniť svaly v posilňovni a môžeme sa tešiť na leto v plavkách. Odporúčam cvičiť zo začiatku v posilňovni s trénerom, ktorý vás naučí cvičiť správne. Často vidím vo fitku ľudí, ktorí necvičia správne a už len pri pohľade ma zabolí chrbát alebo kolená. Nikto učený z neba nespadol a aj cvičiť sa treba jednoducho naučiť. A hlavne sa netrápiť, ale cvičiť s radosťou.

JURAJ KUTÁK

FAKULTA PRÁVA

Hokejista Paneuropa Kings

Odporúčam začať svoj deň pohárom vody. Nakopne metabolizmus. Potom treba pokračovať pohárom vody pri každom jedle, ale aj medzi nimi. Na konci dňa by sme mali dôjsť k množstvu aspoň dva a pol litra tekutín. Pred každým cvičením a po ňom sa odporúčam odvážiť. Rozdiel je v maximálnej miere stratená voda, ktorú treba doplniť. Čo sa týka správneho zloženia stravy, môj recept je jednoduchý. Strava by mala pozostávať asi z 30 % bielkovín, 60 % sacharidov a 10 % tukov. Nenechávajte si 60 % percent sacharidov na večerný koláč. Rozdeľte si ich počas dňa tak, aby ste ich s blížiacim sa večerom prijímali menej a menej. Pokiaľ ide o množstvo, tu je rada jednoduchá. Ak chcete schudnúť, treba počas dňa prijať menej energie ako vydáte. Ak chceme naberať svalovú hmotu, musí to byť naopak. Moja rada k cvičeniu je nasledujúca. Robte, čo vás baví a robí vás šťastnými, hlavne sa hýbte. Dnes na nás vo svete cvičenia zo všetkých strán útočia rôzne zaručené tréningové programy, ktorých tvorcovia sú presvedčení, že práve ten ich je najlepší a najúčinnejší. Každý z nás je však tak jedinečný, že neexistuje program, ktorý by bol vhodný pre všetkých.

NIKOL NEŠTICKÁ

FAKULTA MASMÉDIÍ

Tanečníčka RDS Company

Snažím sa celý rok udržiavať v rovnakej forme. Čo sa týka stravy, nedržím nijaké diéty ani nič podobné. Naopak, rada si doprajem. No držím sa pravidla nejesť veľmi neskoro. Je to nezdravé a navyše to nepomáha ani spánku a snom. Keby som potrebovala schudnúť, prišli by na rad klasické pravidlá ako vypustiť z jedálnička nezdravé potraviny, jesť menej, resp. vôbec žiadne sladkosti a nahradiť ich niečím zdravším, čo ma nasýti a zaženie pocit hladu. Ďalej treba vymeniť biele pečivo za tmavé, vypustiť maslo a piť veľa vody. Nie je to však len o strave, ale treba pridať aj cvičenie. Na chudnutie sú najlepšie aeróbne cvičenia, pri ktorých zapájame celé telo a máme nahodené rovnaké tempo aj hodinu. Pre mňa je najlepší tanec, to je môj liek na všetko. Samozrejme, sú rôzne druhy tanca. Na najrýchlejšie zhadzovanie kíl odporúčam rýchle rytmy ako latino alebo pre začiatočníkov zumba. Pre náročnejších je výborné contemporary, lebo skvele spevňuje celé telo. Latino však zasa krásne tvaruje postavu. A my v Riverparku máme ešte jednu takú špeciálnu hodinu Dancebox, čo je vlastne spojenie tanca s posilňovaním. Je to otvorená hodina pre každého, takže je prístupná aj začiatočníkom, ale upozorňujem, že je to naozaj riadna zaberačka. Najdôležitejší tip je však pravidelný pohyb a toho sa treba držať. A najefektívnejší bude ten, ktorý nás baví, nikto nás doň nenúti a robíme ho s radosťou.

LÍVIA KRUČOVSKÁ

FAKULTA MASMÉDIÍ

Volejbalistka, VŠK Paneurópa

Sviatočným koláčikom bez problémov odolávam, pretože sladké vôbec nejem. Aj napriek tomu, že počas sviatkov mám pár dní tréningovú pauzu, treba sa udržiavať individuálne. Každý druhý deň som vybehla do posilňovne na trištvrte hodinu na bežiaci pás. Pridala som cviky na ruky, ramená a brucho alebo nohy, zadok a chrbát. Prospieva mi hlavne pravidelné behanie, minimálne 45-50 minút. Ak nemáte toľko času alebo vás beh nenadchol, skúste si doma zacvičiť zostavu troch cvikov v čase päť minút.

1. cvik: Ľahnite si na bok, jedna ruka pokrčená (tou sa aj podopierate), druhá za hlavou, nohy krčíte a vystierate súčasne s trupom. Opakujete päťkrát jedna a päťkrát druhá strana.
2. cvik: Kľuky. Opakujete trikrát
3. cvik: Mierny podrep a skáčete - nohy od seba k sebe, stále v miernom podrepe. Opakujete päťkrát.

Celú túto zostavu robte plynule, bez prestávok päť minút. Ak budete cvičiť poctivo v tempe a bez prestávok, mali by ste stihnúť sedem kôl. Zostáv mám viacero a pravidelne ich striedam.

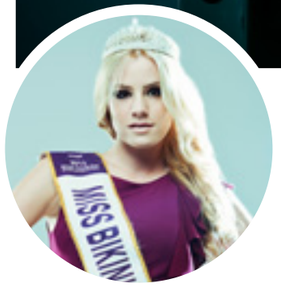

DENISA PASEČIAKOVÁ

FAKULTA MASMÉDIÍ

Miss Bikiny of the world

Myslím si, že je to veľmi individuálne. Na každého platí niečo iné. Veľa ľudí hovorí, že najlepší je beh. Ja nebehám. Vôbec ma to nenapĺňa, je to pre mňa nudná aktivita a ak musím bežať, tak maximálne na autobus. Človek by však mal robiť niečo, pri čom sa zapotí, lebo inak sa prebytočných kíl nezbaví. Venujem sa tancu. Takže moje osobné odporúčanie je tanec. Teraz je veľmi moderná Zumba, aj keď ja skôr inklinujem k naozajstnému tancu ako jazz, balet, samba, hip hop a iné. Najdôležitejšie však je cvičiť pravidelne. Potom nie je zložité dostať sa po sviatkoch znova do formy. Ja som chodila do posilňovne aj počas sviatkov. Snažím sa cvičiť si pozitívne myslenie, s tým ide všetko ľahšie, aj zhadzovanie prebytočných kilogramov.

NIKOLA VAJDOVÁ

FAKULTA MASMÉDIÍ

Tenistka – VŠK Paneurópa

Keďže celú zimu trénujem, chodím na turnaje a začínam zimnú prípravu, ktorá obsahuje aj kondičné sústredenie. Strava je u mňa súčasť životného štýlu, preto nemám ani chuť na nezdravé jedlá, ani extrémnu chuť na sladké a ak náhodou mám, tak si to pokojne doprajem. Čo všetkým môžem poradiť je asi otrepané klišé, ktoré naozaj zaberá – dostatok pohybu. Aj každodenná prechádzka počas voľna vie urobiť veľa. Naštartuje metabolizmus, lepšie nám trávi a po hodinke na vzduchu nám aj lepšie chutí. Najobľúbenejší alebo najlepší cvik na chudnutie alebo zhadzovanie ani neexistuje, ide skôr o každodennú prácu. Samozrejme, aj beh, tiež najlepšie v prírode. Ja chodím na bratislavskú Kolibu alebo Železnú studienku. Takže žiadne fitnes centrá ale čerstvý vzduch a behanie, poprípade korčuľovanie, bežkovanie, jednoducho každý podľa svojej chuti.

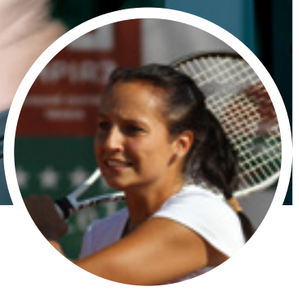

LENKA JURÍKOVÁ

FAKULTA MASMÉDIÍ

Tenistka, VŠK Paneurópa

Cez sviatky som si, samozrejme, dopriala všetko, čo k tomu patri, lebo som nemohla odolať všetkým dobrotám. No keďže som športovkyňa, musela som sa kontrolovať. Ako sa vraví – všetkého s mierou. Tým sa riadim aj počas sviatkov. Do formy som sa musela vrátiť veľmi rýchlo, keďže denne dvojfázovo trénujem spolu s kondičnými tréningami. Pre toho, kto chce chudnúť alebo sa dostať do formy, odporúčam beh na čerstvom vzduchu alebo cvičenie. Napríklad vo fitnes centre to určite nezaškodí a padne vhod. Určite sa budete cítiť lepšie! Najlepšie na zhodenie prebytočných kíl je, okrem behania, dobrý aj bicykel, v posilňovni, sed–ľahy. Samozrejme, aj zdravá strava a k tomu všetka športová aktivita aj podľa záujmu.

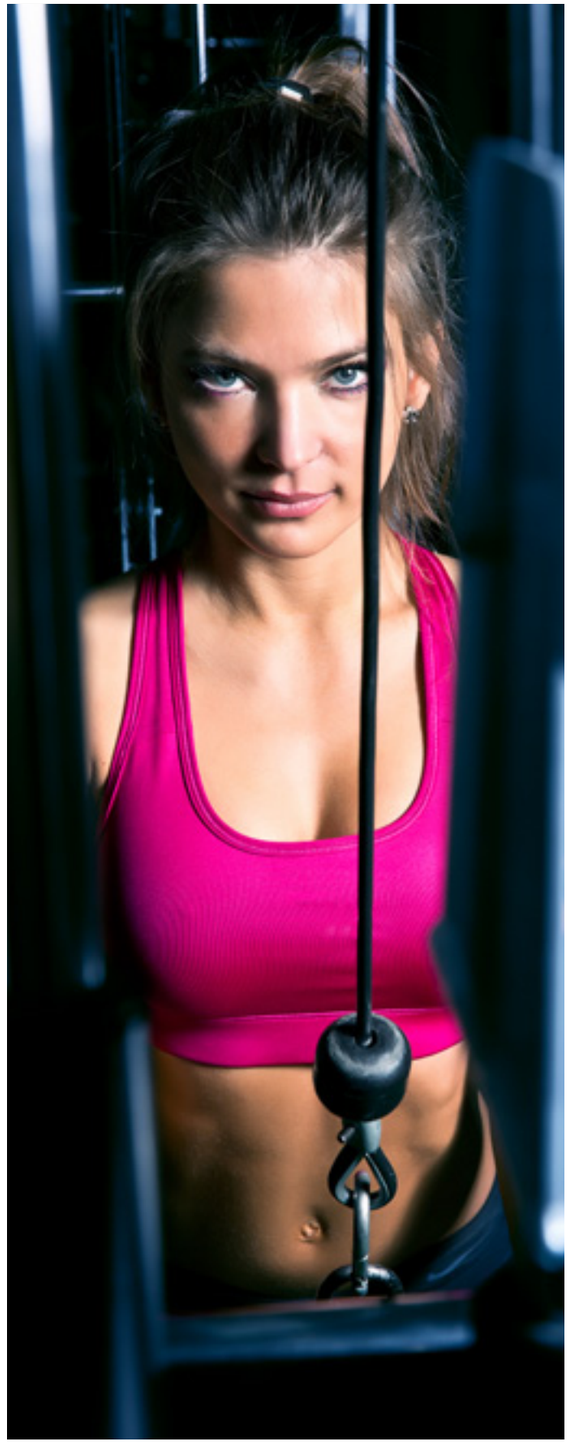

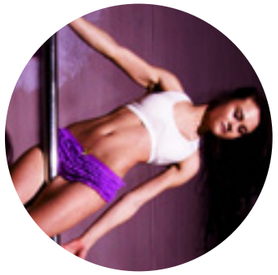

NINA PERÁČKOVÁ

FAKULTA MASMÉDIÍ

Trénerka Pole Dance

Veľa ľudí nemá motiváciu v zimných mesiacoch cvičiť a odkladajú to. Nezačnite zajtra, začnite dnes! Každé ráno začínam s pohárom čistej vody, pokračujem miešanými müsli s ovocím, bielym jogurtom a ovocím. Minimálne trikrát do týždňa začínam ráno päťkilometrovým behom a po obede pokračujem tréningami v štúdiu. V škole sa snažím netrpieť hladom, vždy mám po ruke orechy, sušené ovocie, müsli alebo zeleninu, aby som nemala tendenciu sa prejesť alebo zjesť niečo nezdravé. A ako chudnem? Nechudnem, lebo s mojím genetickým základom nemusím, no pri cvičení sa zameriavam na rysovanie svalstva a na získanie väčšej sily. Na tyči je hlavné mať silu v rukách, v bruchu, mať kondíciu a potom sa zameriavam na strečing a naťahovanie kvôli ohybnosti. Každý deň trénujem pole dance v Poledance Academy. Buď cvičím vlastné kombinácie a nové triky pred tréningom, alebo pokračujem s cvičením doma s činkami. Pole Dance je úžasný šport na tvarovanie postavy, chudnutie, obsahuje veľa prevzatých cvikov z pilates, jógy a techniky Reiki.

Tak čo? Idete do toho?! Netreba to odkladať, zajtra bude vždy iba zajtra. Treba začať už dnes. Hovorí sa, že zvyk sa vytvorí za tri týždne, preto môže byť začiatok ťažký, no potom to už určite pôjde hladko. Ponúkli sme Vám množstvo tipov, stačí si už len vybrať ten ideálny pre vás. Športu a sexi postave v plavkách zdar! *like*

DO FORMY ZA KREDITY

Príprava talentov, budúcich reprezentantov a nadšenie študentov pre športové aktivity doviedla Správnu radu k realizovaniu nového ústavu pre celú školu. Od letného semestra pribudne Ústav telesnej výchovy, vďaka ktorému si už aj my budeme môcť zacvičiť počas vyučovania. *„Predmet telesná výchova bude riadnym predmetom, ktorý si budú môcť zapísať všetci študenti – denní aj externí, všetkých fakúlt PEVŠ, v ktoromkoľvek ročníku a ktoromkoľvek stupni štúdia. Bude to výberový predmet za dva kredity,"* prezrádza novinky prorektor pre vzdelávaciu činnosť, doc. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD. Avšak letný semester 2013/14 bude prebiehať iba pilotná výučba, to znamená, že za predmet vám ešte nebudú udelené kredity. Získať ich už tento semester nie je možné, pretože to nepovoľuje zákon, keďže ste nemali predmet riadne zapísaný na začiatku akademického roka. Zisťovať sa bude záujem o druhy športových aktivít a testovať všetko tak, aby sa budúci akademický rok ponuka upravila podľa záujmu študentov a dalo sa za predmet riadne získať kredity. Netreba premeškať skúšobný zápis. *„Študenti sa budú zahlasovať na predmet Telesná výchova a následne si vyberú konkrétnu športovú aktivitu, ktorú budú počas semestra pravidelne absolvovať,"* hovorí prorektor pre vzdelávaciu činnosť. Predmet nebude povinný ani pre jeden ročník. *„Telesnú výchovu nechceme dať ako povinný predmet, pretože by to mohlo docieliť opačný efekt,"* dodáva. Športové tímy, ktoré už fungujú na našej škole, si môžu dať svoje odmakané hodiny uznať práve za tento predmet.

Cvičiť do plaviek za kredity môžete neobmedzene, počas celého štúdia. Ak je váš jediný pohyb prevracanie strán kníh na bakalárku či seminárku, možno je čas dať šancu novému predmetu. Spoznáte študentov z iných fakúlt, zbavíte sa stresu aj kíl.

VYSKÁČME SA DO ŠTÍHLOSTI

TEXT: Nika Mičechová
FOTO: Soňa Vozárová

K LEPŠEJ POSTAVE SA DOPRACUJETE AJ NA TRAMPOLÍNE. JUMPING JE ZÁBAVA, KTORÁ VÁS DOSTANE DO FORMY. O NETRADIČNOM CVIČENÍ NÁM POVEDALA VIAC TRÉNERKA SOŇA VOZÁROVÁ, ŠTUDENTKA FAKULTY MASMÉDIÍ PEVŠ.

Prezraď, čo je Jumping?
Jumping je aeróbne cvičenie na trampolínach, ktoré sprevádza motivujúca rytmická hudba.

Kedy sa z obyčajného skákania stane Jumping?
Jumping v podstate nie je skákanie do výšky. Ide skôr o zatláčanie a pruženie do trampolíny. Čím viacej do trampolíny tlačíme, tým viac posilňujeme svalstvo. Nie je to náhodné poskakovanie, ale presne stanovené cviky. Striedajú sa a vytvárajú vždy inú choreografiu. Podstatou je teda kombinácia rýchlych a pomalých poskokov, dynamických šprintov, balančných a silových prvkov a tiež strečingu.

A tam nastupuješ ty ako trénerka...
Cviky precvičuje vyškolený a vždy veselý inštruktor – teda napríklad ja (smiech). Takže si netreba pamätať celé zostavy. Stačí sa nechať viesť inštruktorom a užívať si radosť z pohybu.

Ako nám pomôže Jumping k lepšej postave?
Na trampolíne cvičia všetky svaly, no okrem nich „jumpujú" s nami aj naše orgány. Jumping je iný, pretože telo pri cvičení prekonáva tiaž, a tým sa lepšie rozvíjajú svaly a posilňujú tkanivá. Uvoľňovaním tlaku medzi orgánmi sa povzbudzuje bunková látková premena, ktorá si vyžaduje viac energie, aby mohla spaľovať. Pravidelné cvičenie Jumpingu nám pomôže zbaviť sa nadbytočných kíl a vyformovať si postavu. Kľúčom k úspechu a k štíhlej postave, samozrejme, nie je len samotné cvičenie, ale aj vyvážená a zdravá strava.

Je Jumping vekovo obmedzený?
Nie je. Skákať môže hocikto bez ohľadu na pohlavie alebo vek. Kto má záujem, nech navštívi stránku www.jumping-fitness.com, kde nájde všetky Jumping centrá.

Môžeme dostať svalovicu zo skákania?
Z osobnej skúsenosti cvičenia Jumpingu a z pohľadu inštruktorky môžem povedať, že som nikdy nemala po Jumpingu svalovicu. Z rozprávania mnohých ľudí viem, že i keď išli počas hodiny na dno síl, svalovica sa na druhý deň jednoducho nedostavila.

Ako vplýva Jumping na psychiku?
Určite poteší, zaskákať si. Vďaka kombinácii zábavného cvičenia, motivujúcej hudby a úžasného kolektívu zažíva človek príval endorfínov a z hodiny odchádza šťastný a vyrovnaný. Jumping je pre mňa úžasný spôsob cvičenia. Je to zábava, je to námaha, zlepšuje sa kondička a ani sa nenazdáte a vaše telo je pevnejšie, štíhlejšie a zdravšie. A hlavne je to jednoduché. Stačí sa postaviť na trampolínu a nechať sa unášať energickou hudbou. *like*

INFORMATIKA SA ŠPECIALIZUJE NA PODNIKY A MULTIMÉDIÁ

FAKULTA INFORMATIKY PEVŠ ZÍSKALA AKREDITÁCIU MAGISTERSKÉHO ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU APLIKOVANÁ INFORMATIKA. UCHÁDZAČOM PONÚKNE MOŽNOSŤ ŠPECIALIZÁCIE V DVOCH ATRAKTÍVNYCH OBLASTIACH: PODNIKOVÁ INFORMATIKA A POČÍTAČOVÁ GRAFIKA A MULTIMÉDIÁ. ZHOVÁRALI SME SA S DEKANOM FAKULTY INFORMATIKY PEVŠ DOC. RNDR. EUGENOM RUŽICKÝM, CSC.

Kedy sa otvorí nový stupeň štúdia?

Magisterské štúdium Aplikovaná informatika sa otvorí v septembri tohto roku. Uchádzači sa tak môžu prihlasovať už teraz v prvom kole, do 28. februára 2014. Bakalárske i magisterské štúdium budeme uskutočňovať v dennej aj externej forme štúdia.

Čo predchádzalo získaniu akreditácie?

Aktívna práca tímu odborníkov trvajúca viac ako rok priniesla svoje ovocie. Študijný program druhého stupňa VŠ štúdia je potrebné garantovať odborníkmi v odbore s plným úväzkom – jedna pozícia profesora garanta študijného programu a minimálne dve pozície spolugarantov (docent alebo profesor). Na fakulte už dlhoročne pôsobí prof. Ing. Jiří Voříšek, CSc., ktorý získal významné ocenenia v zahraničí a je považovaný za uznávaného experta v oblasti Podniková informatika. Ďalším významným odborníkom aplikovanej informatiky a spolugarantom je prof. Ing. Igor Lvovich, DrSc. z Ruskej federácie, ktorý je súčasne prodekanom pre vedeckú činnosť a medzinárodnú spoluprácu na fakulte. Na tretiu pozíciu som bol určený ja ako dekan a odborník v počítačovej grafike. Taktiež bolo veľmi dôležité získať uznávané medzinárodné výskumné projekty, ktoré sa hodnotia v rámci akreditácie.

Snahou nášho tímu je vytvoriť priestor a možnosti pre vysoko kvalifikované magisterské štúdium s víziou doktorandského štúdia v budúcnosti.

Študenti získajú možnosť špecializácie...

Predmety štúdia sme sa snažili navrhnúť tak, aby naši absolventi našli čo najlepšie uplatnenie. To bol dôvod na dve akoby špecializácie: Podniková informatika a Počítačová grafika a multimédiá.

Študenti si môžu vybrať, ktorému smeru sa chcú viac venovať. Obidva smery sú atraktívne a žiadané nielen u nás, ale aj v zahraničí. Absolventi nemajú problémy s umiestnením a sebarealizáciou v praxi.

Čo predstavuje špecializácia „Podniková informatika"?

Je najmä pre študentov, ktorí chcú pracovať vo firmách a rozvíjať informačný systém podniku. Táto špecializácia je previazaná s ekonómiou a podnikaním, a preto úzko spolupracujeme s Fakultou ekonómie a podnikania PEVŠ (napríklad v oblasti manažmentu, kde sa našla súhra v predmete Manažment inovácií), ale aj firmami zo súkromného prostredia. Snažíme sa o to, aby každý náš absolvent mal odborné vedomosti z oblasti podnikových informačných systémov a k tomu potrebné aj širšie praktické znalosti.

Pre koho je určená špecializácia „Počítačová grafika a multimédiá"?

Niektorí študenti sa zaujímajú o oblasť multimédií ako napríklad navrhovanie počítačových hier prípadne interaktívnu prezentáciu komplexných scén. Už na bakalárskom stupni máme predmety ako sú „Základy multimédií" a „Počítačová grafika". Na magisterskom štúdiu je ich viac. V tomto prípade spolupracujeme s Fakultou masmédií PEVŠ. Radi by sme zapojili do výučby aj technologicky vybavené Mediálne centrum.

Ako špecializácia prebieha?

Študenti si v rámci štúdia sami vyberajú predmety z ponuky povinne voliteľných a výberových predmetov, okrem toho aj výberom témy diplomovej práce, ktoré ich určitým smerom špecializuje. Niektoré zaujímavé predmety sú povinné ako Vizualizácia dát, Dolovanie dát a Business Intelligence, ktoré sú dôležité pre spoločný základ.

Ako spolupracuje fakulta informatiky so súkromným sektorom?

Máme podpísané dohody o spolupráci s niekoľkými renomovanými spoločnosťami. Napríklad firma Asseco Central Europe ponúkla pre našich študentov vlastný softvér Helios. Ide o pomerne drahý a rozsiahly ERP softvér pre podniky. Okrem toho firma poskytuje platenú odbornú prax pre našich študentov s možnosťou získať trvalé pracovné miesto. Je to šanca pre šikovných, ako si získať školné a možno i zarobiť si navyše. Ďalšou spoločnosťou je Gratex International, s ktorou máme podpísanú zmluvu o poskytovaní štipendií pre úspešných študentov. Na Slovensku zamestnáva okolo tisícpäťsto pracovníkov a úspešne konkuruje aj IT firmám v zahraničí.

Ako vidíte pozíciu FI PEVŠ v odbore?

Návrh študijného programu Aplikovaná informatika zohľadňuje požiadavky súčasného trhu práce v oblasti informačných systémov a informačných technológií, ktorý vyžaduje IT odborníkov majúcich znalosti vo svojej špecializácii na podnikové informačné systémy, súčasne majú však základné znalosti z ekonomiky, manažmentu resp. multimédií. Chceme nájsť silné pole pôsobnosti v tomto odbore, ktoré by študentov zaujalo a tiež našli uplatnenie v praxi. Našou výhodou je tiež zahraničná spolupráca s univerzitami v Českej republike, Maďarsku a Rakúsku ale aj mimo EÚ ako napríklad v Rusku a na Taiwane. Novinkou je nedávno podpísaná dohoda o spolupráci s Voronežským inštitútom informačných technológií. *Like*

TEXT: Radovan Kopečný
FOTO: Ivan Čaniga, archív PEVŠ

UNIVERZITNÉ HOKEJOVÉ DERBY PREKVAPILO, EUHL UKÁZALA KVALITU

TEXT: Jana Pšenková
FOTO: Jakub Buza

LEN PÁR DNÍ PO OSLAVÁCH NOVÉHO ROKU HOSTIL ZIMNÝ ŠTADIÓN ONDREJA NEPELU JEDINEČNÝ HOKEJOVÝ ZÁPAS. VÝBER NAJLEPŠÍCH HRÁČOV EUHL SI ZMERAL SILY S TÝM NAJLEPŠÍM, ČO MAJÚ NA UNIVERZITÁCH ZA OCEÁNOM.

ACHA alebo American Collegiate Hockey Association je najväčšia amatérska univerzitná hokejová liga v Amerike. Momentálne je rozdelená na päť divízií a združuje viac ako 8000 hráčov v 450 tímoch. Asociácia už štvrtým rokom organizuje európske turné, počas ktorého najlepší hráči ligy odohrajú niekoľko zápasov s európskymi hokejovými tímami mužov či juniorov. Ako sa do programu týchto zápasov dostala aj Európska Univerzitná Hokejová Liga, nám opísal Jaro Straka, zakladateľ Európskej Univerzitnej Hokejovej Asociácie: „Celé to išlo cez pána Ivana Matušeka zo združenia Hockey Ministries International – Slovakia, ktorí organizujú rôzne kempy mladých hokejistov po celom svete. Chceli vedieť, či by sme nemali záujem zorganizovať takýto exhibičný zápas. Samozrejme, mne sa tento nápad veľmi páčil, tak som súhlasil. Napísali sme list, ktorý sme poslali agentúre a aj priamo Američanom. Boli z toho takisto nadšení, keďže, ako sami povedali, už dlho hľadali v Európe nejaký univerzitný tím, proti ktorému by si mohli zahrať."

Druhá tretina rozhodla

Už samotný zápas sa tešil množstvu fanúšikov. Dokonca aj stávková kancelária naň vypísala kurz, no dôvery sa v ňom dostalo viac americkému výberu ACHA. Zápas bol však už od začiatku veľmi vyrovnaný. Strely na brány a útočnú hru sme mali možnosť vidieť na oboch stranách. Ako prvým sa podarilo skórovať Američanom, no ešte v závere prvej tretiny naši dorovnali a do šatne teda odchádzali za stavu 1:1. V druhej tretine sa šance ako prví opäť chytili hosťujúci hráči. Ich vedenie však trvalo len necelé tri minúty. Naši skórovali a stav bol opäť vyrovnaný. Rozhodujúci okamih prišiel dve sekundy pred koncom druhej tretiny, keď domáci hráč Winkler skóroval a zmenil skóre zápasu na 3:2. Tento stav po bezgólovej tretej tretine zostal konečný, a víťazstvu sa tak mohli tešiť hráči EUHL. Na víťazstve sa dvoma asistenciami podieľali aj hráči Paneuropa Kings, Marek Marušiak a Patrik Szabó.

Emócie na oboch stranách

„To, že sme vyhrali, je skvelý pocit. Podarilo sa nám to a som veľmi šťastný. A myslím si, že radosť sme spravili aj mnohým ďalším ľuďom," neskrýval nadšenie po zápase brankár výberu EUHL Vojtěch Vokatý. Na strane americkej síce predzápasová dobrá nálada trocha opadla, no radosť z organizácie tohto stretnutia pretrvala. „Myslím, že toto bol najlepší zápas, ktorý sme v Európe odohrali. Máte veľmi dobrý tím. Nanešťastie, sme prehrali, ale tak možno niekedy nabudúce," vyjadril sa kapitán výberu ACHA Richard Pallai.

Neuveriteľný úspech

Priznajme si, málokto veril, že hráči, ktorí spoločne absolvovali iba jeden tréning, a že celkovo EUHL, ako liga, ktorá začala len pár mesiacov dozadu, by sa mohla vyrovnať, dokonca byť lepšia, ako americká univerzitná hokejová liga s niekoľkoročnou tradíciou, ktorej hráči priamo, bez akéhokoľvek draftu môžu hrávať asi najlepšiu hokejovú súťaž NHL. A úspech je o to väčší, že počas štyroch rokov už spomínaného európskeho turné ACHA, jej hráči nenašli svojho premožiteľa. Až doteraz. „Ďakujem všetkým, ktorí sa na tomto podieľali, pretože vďaka nim to všetko takto vyšlo. Bol to naozaj super zážitok a myslím si, že môžeme pokračovať v budovaní vecí ako doteraz," zakončil poďakovaním úspešný deň Jaroslav Straka. Nám sa ešte priznal, že spoločne s vedením výberu ACHA, by radi takýto zápas budúci rok zorganizovali v Amerike. *Like*

FOTOGRAF IVAN ČANIGA:
„MAL SOM TRÉMU AKO MALÝ CHLAPEC“

Text: Katarína Vaneková
Foto: Ivan Čaniga

PANEURÓPSKA VYSOKÁ ŠKOLA SA ZAPÍSALA DO DEJÍN SLOVENSKEJ FOTOGRAFIE. MEDIÁLNE CENTRUM PEVŠ OTVORILO SVOJE DVERE EURÓPSKEJ FEDERÁCII PROFESIONÁLNYCH FOTOGRAFOV, ABY NA JEJ PÔDE MOHLI ODOVZDAŤ NAJLEPŠÍM FOTOGRAFOM PRESTÍŽNE TITULY QEP (QUALIFIED EUROPEAN PHOTOGRAPHER) A MQEP (MASTER QUALIFIED EUROPEAN PHOTOGRAPHER). JEDNÝM Z OCENENÝCH SA STAL AJ FOTOGRAF IVAN ČANIGA, KTORÝ UČÍ NA PÔDE NAŠEJ ŠKOLY UŽ NIEKOĽKO ROKOV.

Získali ste ocenenie MQEP (Master Qualified European Photographer) a zaradili sa tak k najlepším fotografom Európy. Aká bola vaša prvá reakcia?
Reakcia bola veľmi pozitívna. Spadlo zo mňa napätie, ktoré som prežíval počas hodnotenia mojej kolekcie. Bola tu obrovská konkurencia. Dostal som sa na rad ako posledný a v ten deň udelili iba dva tituly MQEP. Samozrejme, nervozita spravila svoje a ja som začal o sebe pochybovať. Mal som trému ako malý chlapec (smiech). Je ťažké ísť s vlastnou kožou na trh.
Keď však od siedmich porotcov prišla pozitívna odozva sedemkrát yes, bol som v úplnej eufórii. Naozaj som to nečakal.
Málokedy sa stáva, že dvaja Slováci po sebe dostanú túto cenu, a presne to sa udialo. Najprv som tomu nechcel uveriť.

Toto ocenenie sa odovzdávalo prvýkrát na Slovensku a práve v Mediálnom centre PEVŠ. Ako sa cítili uznávaní slovenskí a zahraniční fotografi na pôde našej školy?
Pri udeľovaní týchto titulov potrebuje porota isté podmienky na priestor a svetlo. Prihlásené fotografie na QEP, musia mať presné rozmery, index, ako majú ísť fotografie za sebou a v akej výške majú byť prezentované porotcom. Tento štandard sme splnili na výbornú, dokonca sme ho podľa porotcov výrazne prekročili. Keď sme ich s Marianom Pauerom prvýkrát previedli Mediálnym centrom, zvolili sme overenú taktiku prehliadky našich priestorov. Najprv sme prezentovali fotografický ateliér, ktorý sa im okamžite zapáčil, no keď vošli do televízneho štúdia, bolo im vidieť na tvárach nadšenie a oči im zažiarili. Nevedeli pochopiť, čo sa vlastne na našej škole učí, keď máme k dispozícii takto vybavené televízne štúdio. Výsledok je, že by sa do Bratislavy veľmi radi vrátili a zopakovali túto skvelú fotografickú akciu. Touto cestou by som sa chcel poďakovať Marianovi Pauerovi, Mikimu Gucmanovi, Editke Kyselej a Marcelovi Malinovi a Tomášovi Mišurovi, ktorí výrazne pomohli pri zabezpečení celej akcie a, samozrejme, vedeniu PEVŠ, ktoré umožnilo akciu zrealizovať v našom Mediálnom centre.

Myslíte si, že toto ocenenie vám otvára dvere do sveta a k novým pracovným príležitostiam?
Skôr si myslím, že to zhodnotilo moju predošlú prácu. Pokiaľ človek pozná tento titul, tak vie, že ten fotograf robí kvalitnú prácu, má bohaté skúsenosti a tak. U nás na Slovensku, bohužiaľ, nie je až tak známy. MQEP zatiaľ získalo iba päť Slovákov.
V APFSR *(Asociácii profesionálnych fotografov SR – pozn. red.)* sa snažíme robiť osvetu aj v tomto smere.

Čo robíte radšej – reklamnú fotografiu alebo umeleckú?
V reklamnej fotografii ste anonymní. Spravíte kampaň a nikto nevie, že ste ju nafotili vy. Preto sa v poslednom čase snažím upustiť od množstva reklamných ponúk a venovať viac času vlastnému umeleckému vyjadreniu.

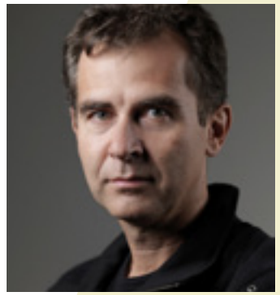

Ako ste sa dostali k fotografovaniu?
Odmalička som inklinoval ku kresleniu a fotografia bola iba takým doplnkom. Zachytil som si nejakú zaujímavú situáciu a potom som si ju nakreslil. Postupne sa to otočilo. Kreslil som menej a začal viac fotografovať. Aj keď je pravda, že to dopĺňam. Vo svojej voľnej tvorbe vytváram rôzne kompozície pripomínajúce svetoznáme metropoly, prírodné scenérie, historické miesta na zemi. Vzniku týchto kompozícii predchádza veľmi dôkladná príprava. Napriek tomu že sa zdajú niektoré fotografie vytvorené v počítači, nie je to tak. Divák môže vidieť na fotografii to, čo vidím ja cez hľadáčik fotoaparátu pri fotení.

Keď sa obzriete za vašou doterajšou prácou, mali ste nejaký obľúbený projekt alebo moment?
Ani nie obľúbený projekt, ale tých zážitkov by bolo veľa. Raz sme fotili katalóg vaní a museli sme vyrobiť celú kúpeľňu. Prenajali sme halu a dva dni sme pripravovali kúpeľňovú scénu. Vaňa, kachličky, sprchový kút, podlahy... Aby som zábery odfotil podľa predstavy klienta, musel som fotiť z lešenia. Vyliezol som hore a keď sa mi niečo nepozdávalo, tak som zliezol zasa dole, upravil scénu a znova vyliezol hore. A takto sa to opakovalo. Kričať pokyny z lešenia nešlo. Rekvizity sa museli posúvať niekedy len o pár centimetrov. Po dvojdňovom fotení asi desiatich vaní, niekoľkých sprchovacích kútov a umývadiel som mal týždeň kvalitnú svalovicu na rukách aj nohách. Na lešenie som musel vyliezť asi tristokrát.

Asi nemáte strach z výšok...
Práveže mám (smiech). Vtedy to bola pre mňa dávka adrenalínu. Raz som bol v Holandsku fotiť firmu, ktorá vyrába obrovské dná na obrie cisterny, ktoré sa tvarujú špeciálnym veľkým vysokotlakovým lisom. Bolo to ťažké fotenie, pretože som fotil s Linhofom veľkoformátovým fotoaparátom na film a záber sa nedal zopakovať. Keď som si tam rozložil ťažký fotoaparát na mohutný statív a zakryl sa čiernou látkou, tak ostatní fotografi pozerali na mňa ako na blázna. Oni všetci mali malé zrkadlovky. Fotografie však vyšli tak dobre, že ich používajú hádam aj doteraz.

Máte „overený recept“ ako sa stať dobrým fotografom?
Treba na sebe pracovať, študovať, pozerať fotografie úspešných fotografov zo Slovenska aj zahraničia, aby ste niečo odpozorovali a naučili sa vidieť svet rôznymi pohľadmi. Vymyslieť niečo nové je veľmi ťažké, myslím si, že už bolo všetko nafotené. Dobrý nápad, správna kompozícia, tvorivé využitie svetla – to budú vždy základné piliere kvalitnej fotografie. Či už sa bude fotografovať na film, digitál, alebo v budúcnosti na iné snímacie médium. Keď si predstavím, že len Facebook obhospodaruje niekoľko miliárd fotografií denne, tak ani renomovaný fotograf to v súčasnosti nemá jednoduché. Presadiť sa v obrovskej konkurencii fotografov bude čím ďalej tým ťažšie. *Uku*

STREET LAW V TERÉNE

Autor: **Martin Kridla**
Foto: **Soňa Vozárová**

ŠTUDENTI FAKULTY PRÁVA PEVŠ ABSOLVOVALI SÉRIU PREDNÁŠOK STREET LAW. NAVŠTÍVILI BRATISLAVU A NITRU. NIE VŠAK AKO DIVÁCI. AKTÍVNE VYSTUPOVALI V ROLI PREDNÁŠAJÚCICH. PUBLIKOM IM BOLI ŽIACI A NETRADIČNE I VÄZENKYNE. TO VŠETKO V RÁMCI PREDMETU KLINIKA ĽUDSKÝCH PRÁV VEDENOM JUDR. ANDREOU ERDŐSOVOU, PHD.

Čo je to prednáška typu Street Law?
Pojmom Street Law alebo In House Clinic pomenúvame celkový prístup k vzdelávaniu zameranému na právo praxe s využitím interaktívnych foriem výučby. Prvýkrát sa objavilo na Georgetown University v USA v roku 1972. Malo rovnakú formu, akú v rámci Kliniky ľudských ponúkame študentom PEVŠ. Pre väčšinu z nich ide o prvú príležitosť prednášať pre väčšie auditórium. Sú ním žiaci a ich vyučujúci na gymnáziách. V akademickom roku 2013/2014 premiérovo aj odsúdené ženy vo výkone trestu odňatia slobody v Nitre.

Aké témy si študenti vyberajú?
Rôznorodé, no vždy sa týkajú ochrany ľudských práv. Vyplýva to aj z názvu predmetu Klinika ľudských práv, v rámci ktorého Street Law realizujeme. Študenti zatiaľ vždy preukázali seriózny a tvorivý prístup k príprave prednášok.

S akými reakciami publika ste sa stretli?
Vhodný výber a kazuistické ukotvenie témy je predpokladom na získanie pozornosti publika počas 90 minút trvajúcej prednášky. Zároveň môže spraviť z prednášky práva zaujímavú príležitosť na zvyšovanie právneho vedomia neprávnikov. Žiaci sú si toho vedomí a príležitosť využívajú aj ako prípravu na maturitu a prijímacie pohovory na vysoké školy humanitného zamerania. Nepochybne je to aj forma prezentácie PEVŠ a jej študentov. Ak prednáška vyvolá prirodzenú diskusiu, je to pre nás skutočný pocit zadosťučinenia. Dôkazom je opakovaný záujem zo strany gymnázií, ktoré sme navštívili už dvakrát a vyžiadaný prísľub prísť prednášať v budúcom akademickom roku.

KTO, ČO, KDE, KEDY, AKO!

Do projektu sa v akademickom roku 2013/2014 zapojilo 18 z 240 študentov predmetu Klinika ľudských práv. V priebehu mesiacov november a december 2013 navštívili v trojčlenných skupinách gymnáziá v Bratislave a Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Nitre.

Žiakom a ich vyučujúcim prednášali na Evanjelickom lýceu, Gymnáziu Ivana Horvátha, Gymnáziu Bilíkova, Gymnáziu Jura Hronca a Gymnáziu Laca Novomeského.

V pútavých prednáškach sa venovali okrem iného systému ochrany ľudských práv, trestu smrti, právu na život, slobode prejavu a zákazu diskriminácie žien.

V čom vidíte najväčšie výhody klinického vzdelávania?
Klinické vzdelávanie je vo svete samozrejmou súčasťou vzdelávacích programov vyspelých právnických fakúlt. Postupne je tento trend citeľný aj na Slovensku, čo súvisí s naliehavou potrebou reflexie praxe do systému teoretického vzdelávania. Klinika ľudských práv je pilotným projektom PEVŠ prinášajúcim množstvo výhod, ak sa vhodne didakticky prepoja jednotlivé zložky praktického angažovania študentov. Mal by podnecovať analytické myslenie, riešenie problémov, zaobchádzanie s informáciami, vedenie konštruktívnych diskusií, operatívne využitie poznatkov v simulovaných súdnych procesoch a v neposlednom rade by klinika mala ponúkať skúsenosť práce s judikatúrou uchopením jej významu a využitia pre budúci výkon profesie.

Ako hodnotíte druhý ročník predmetu Klinika ľudských práv?

Teší ma zvyšujúci sa záujem študentov o povinne voliteľný predmet Klinika ľudských práv. Tento rok sa prihlásilo 240 študentov. Naznačuje to ich snahu študovať prakticky. Mnohí by sa radi zapojili do spolupráce s mimovládnymi organizáciami v rámci poskytovania právnej pomoci pro bono.

Akou formou?
Záujemcom bola sprostredkovaná ponuka stáží pre tretí sektor. Verím, že skladba prednášok a interaktívnych seminárov Kliniky ľudských práv bude študentom odborne prospešná. Stále hľadáme nové spôsoby prepojenia akademického zázemia s praktickými skúsenosťami. *Like*

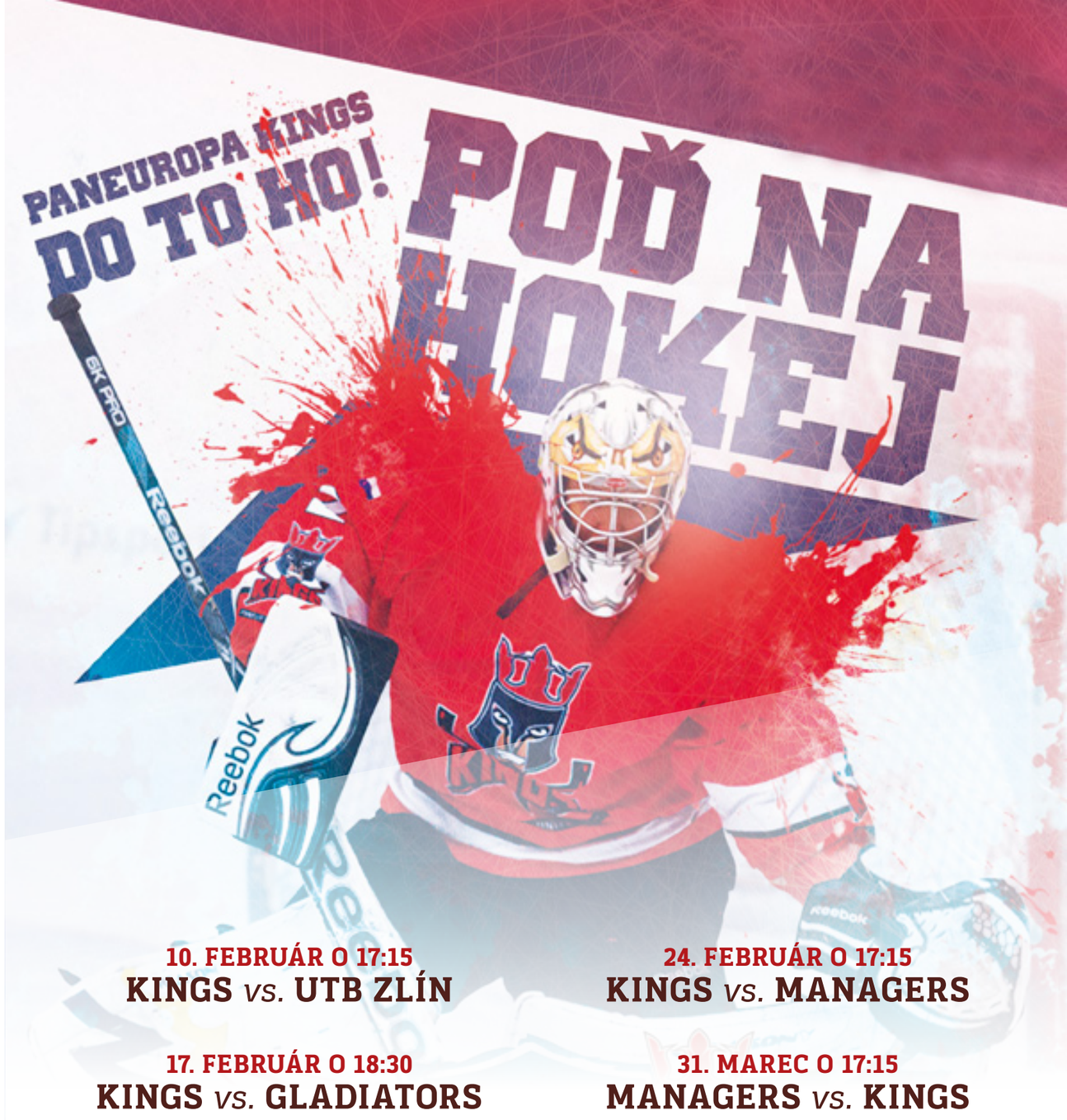

VŠETKY ZÁPASY BUDEME HRAŤ NA ZIMNOM ŠTADIÓNE V RUŽINOVE
VSTUPNÉ JE DOBROVOĽNÉ

LUCIA ŽITŇANSKÁ:
ŠTUDENTI SÚ PRE MŇA PARTNERMI V DEBATE

NAPRIEK REŠPEKTU, KTORÝ VZBUDZUJE, MÁ LIBERÁLNE NÁZORY. VIE SI PREDSTAVIŤ DEKRIMINALIZÁCIU MARIHUANY A JE OTVORENÁ ALTERNATÍVNYM SPOLUŽITIAM ĽUDÍ. MEDZI DNEŠNÝMI ABSOLVENTMI A JEJ GENERÁCIOU NEVIDÍ ROZDIEL V KVALITE. TVRDÍ, ŽE VEREJNÁ FUNKCIA SA NEMÁ DONEKONEČNA TOLEROVAŤ. MOHLA Z NEJ BYŤ FYZIČKA, ONA SA VŠAK ROZHODLA PRE PRÁVO. PEDAGOGIČKA NA PEVŠ, POSLANKYŇA, A ŽENA V POLITIKE, DOC. JUDR. **LUCIA ŽITŇANSKÁ**, PHD.

AUTORI: Martin Kridla, Adam Šebesta
Foto: Martin Nedeliak

Kedy ste sa rozhodli pre štúdium práva?
Pred maturitou. Nepatrila som medzi tých s vysnívanou profesiou. Netúžila som byť sudkyňou alebo advokátkou. Právo som vnímala ako užitočné a všeobecné vzdelanie, ktoré mi pomôže pri rozhodovaní o ďalšom životnom poslaní. Mala som rada matematiku, dokonca aj fyziku.

Nebola za tým nejaká konkrétna pohnútka?
Priznávam, neviem ponúknuť „sen". Právo som vnímala pragmaticky ako štúdium, ktoré umožňuje odložiť rozhodnutie o kariére na neskôr.

Čo by ste robili, ak by ste neskončili právo?
Zvažovala som alternatívy ako matematika a fyzika. Pravdepodobne by som skončila v nejakom vedeckom ústave. Nie je náhoda, že už počas štúdia som rozmýšľala o neskoršom zotrvaní na škole a venovaní sa právnej vede a vyučovaniu.

Pomáhalo vám v právnej kariére logické uvažovanie?
Áno. Veľa ľudí si myslí, že na právo treba ísť vtedy, ak človek nevie matematiku. Ja si však myslím, že dobrí právnici majú hlavne logické uvažovanie a nejde len o memorovanie.

Čím je PEVŠ pre vás výnimočná? Prečo ste sa rozhodli učiť u nás?
Dlho som pôsobila na Právnickej fakulte UK. Prvotný impulz prejsť bol pre mňa v zameraní Fakulty práva PEVŠ na európske právo, v ponuke zahraničných pedagógov a ambícii umožniť študentom dvojjazyčné ukončenie štúdia. Ambícia školy bola veľká, náročná a nebola plnohodnotne naplnená, hoci úvodný tlak bol citeľný a užitočný. Dvojjazyčnosť štúdia šla teraz mierne do úzadia. Pre tento prvok sa mi zdalo, že fakulta by mohla byť výrazne odlišná.

A váš prínos pre študentov? Ako ste to vtedy vnímali?
Roky som sa venovala obchodnému právu. Moja ponuka bola teda práve v oblasti obchodného práva. Na Fakulte práva PEVŠ som určité obdobie viedla Ústav súkromného práva. S kolegami sme ho dostali do slušnej podoby.

Čo sú pre vás študenti? Sú vaši priatelia?
Priatelia je intímne slovo pre veľmi malý okruh ľudí. Študenti sú pre mňa partnermi v debate.

Vnímate rivalitu medzi dvomi bratislavskými fakultami práva?
Vnímam rivalitu medzi šiestimi fakultami práva na Slovensku. Do budúcna je tento stav ťažko udržateľný. Rivalita pre mňa nie je problém, konkurencia vedie k lepším výkonom. Problémom je počet právnických fakúlt, ktorý presahuje kapacitu Slovenska.

Ak by ste sa dnes rozhodovali pre štúdium práva, ktorú fakultu by ste si vybrali?
Odporúčala by som našu fakultu. V česko-slovenskom priestore vnímam aj Brno veľmi vysoko.

Čo chýba dnešným absolventom, keď ich porovnávate s vašou generáciou?
Nevidím medzi nami zásadný rozdiel. Odlišnosť je v obsahu, keďže právo sa zmenilo. Do programu vstúpili nové prvky. Vznikli právne kliniky prinášajúce iný rozmer štúdia. Ďalej sú tu možnosti štúdia v zahraničí - vycestovať na pol roka cez Erazmus, a podobne. Študenti môžu mať omnoho širší obzor a skúsenosti oproti mojej generácii.

Mali ste po doštudovaní obavu, že si nenájdete vytúženú prácu?
Chcela som pokračovať na škole, no tam priestor nebol, takže som si hľadala prácu inde. Začínala som ako podniková právnička. Prešla som cez majetkovoprávne oddelenie jedného podniku, kde sme vykupovali pozemky pre vodné diela. Neskôr som pôsobila na tej istej pozícii v inom podniku a ako podniková právnička som zažila aj prelom rokov 1989 – 1990.

Otvorila vám revolúcia dvere?
Chcela som ísť učiť na školu. Začiatkom 90. rokov časť kolegov využila možnosť vycestovať a časť prešla do advokácie. Priestor sa otvoril a išla som učiť. Pôvodne som chcela vyučovať teóriu práva. Mala som však pár rokov praxe ako podniková právnička, tak som sa rozhodla pre obchodné právo.

Tradičné predmety ako rétorika a logika sú dnes v úzadí. Nie je to na škodu?
Podobný stav bol aj predtým. Nepamätám si zásadný rozdiel. Ale súhlasím. Trénovanie argumentov a prejavu má svoj zmysel. Podobne ako klinické vzdelávanie. Určite by pomohlo, ak by tieto predmety boli povinnou súčasťou štúdia a študenti by boli rozdelení do malých skupín.

Čo môže zmeniť budúca generácia sudcov, advokátov a prokurátorov?
Závisí od toho, aké jej dokážeme dať právne vzdelanie a etické cítenie. Platí, že naše dnešné problémy začínajú na školách.

Na PEVŠ prednášal predseda Najvyššieho súdu SR Štefan Harabin. Je chybou študentov, že mu po prednáške zatleskali?
Včera sme sa rozprávali s Ivetou Radičovou o stave spoločnosti. Akoby si naša spoločnosť nedokázala ustrážiť hranice prijateľného správania. Ak niekto vo vysokej funkcii prekračuje určité hranice správania sa, spoločnosť by sa mala prestať tváriť, že je to funkcia. Mala by to dať najavo. Napríklad televízie by mohli poskytnúť menší priestor v médiách. Spoločnosť by ich mala prestať vnímať ako vážnych hostí. Otázka znie, či takýchto ľudí vôbec pozvať na vysokú školu. Zhodou okolností to včera povedala Iveta Radičová: Študenti by sa mali zdvihnúť a odísť. Potom to bude spoločnosť, ktorá dá najavo, že uznáva nejaké hodnoty.

Etika v súdnictve – existuje vôbec?
Etika v súdnictve samozrejme existuje. Každé naše správanie, nie len sudcov, ovplyvňujú nepísané normy. Právna etika by ale mala byť povinný predmet na právnických fakultách. Dnes je zväčša len výberový, niekde povinne voliteľný.

Čo je teda etika?
Napriek tomu, že etika pôsobí abstraktne, je to veľmi praktická vec. O etike by sme mohli písať filozofické knihy, ale etika nám hovorí, ako sa správať v konkrétnych situáciách. Napríklad, ak je advokát manžel predsedníčky súdu, v malých mestách to vyvoláva otázky. Má potom výhodu klient, ktorého zastupuje manžel sudkyne? S týmto sa musíme vysporiadať. Písomné pravidlá na podobné situácie nikdy nebudú. Môžeme to vyriešiť len tým, že si budeme klásť podobné otázky a odpovedať na ne. Etika nie je len sumár písaných pravidiel. Je to niečo, čo sa vyvíja. Ide o to, aby na podobné otázky odpovedali aj slovenské súdy.

Minister Borec tvrdil, že väčšia konkurencia vo svete advokátov škodí. Je to naozaj tak?
Mám iný názor ako pán minister. Konkurencia môže smerovať k vyššej kvalite. Trh právnych služieb je špecifický informačnou asymetriou medzi advokátmi a klientmi. Na funkčnú konkurenciu potrebujeme dobre informovaných klientov, ktorí si môžu na základe referencií vyberať. V tomto vidím problém na Slovensku. Slovenská advokátska komora sa drží stredoeurópskeho modelu poskytovania právnych služieb. Tie vníma nie len ako ad-hoc poskytovanie služieb, ale ako posolstvo v rámci právnického povolania. Podľa mojej mienky je to zakrývanie si očí pred realitou. Advokáti sa správajú tiež podnikateľsky. Majú stratégie, oslovujú klientov, jednoducho chcú prežiť. Dnes je to iné ako pred 20 rokmi. Z americkej perspektívy je to otvorenejšie. Väčší priestor informovania o činnostiach, väčšia konkurencia... Nájsť v tom rovnováhu je zložité. Nemyslím si však, že konkurencia škodí. Pomohlo by trochu viac uvoľniť hrádze, ktoré sú kladené na informácie pre klientov.

KTO JE LUCIA ŽITŇANSKÁ?

Doc. JUDr. Lucia Žitňanská, PhD. je absolventkou Právnickej fakulty Univerzity Komenského. Pôsobila ako podniková právnička so zameraním na obchodné právo. V roku 1995 získala titul PhD. a v roku 2001 habilitovala na docentku v odbore obchodné právo. V roku 2006 prešla na Ústav súkromného práva Paneurópskej vysokej školy. Medzi rokmi 2000 a 2001 pôsobila na ministerstve spravodlivosti v pracovnej skupine pre aproximáciu slovenského práva s právom Európskej únie. V roku 2002 začínala ako štátna tajomníčka na ministerstve spravodlivosti. Od roku 2006 bola poslankyňou NRSR, neskôr ministerkou spravodlivosti. Momentálne je nezaradenou poslankyňou a vyučuje na Fakulte práva Paneurópskej vysokej školy. Od roku 2013 pôsobí ako rozhodkyňa na Viedenskom arbitrážnom súde.

AK NIEKTO VO VYSOKEJ FUNKCII PREKRAČUJE URČITÉ HRANICE SPRÁVANIA SA, SPOLOČNOSŤ BY SA MALA PRESTAŤ TVÁRIŤ, ŽE JE TO FUNKCIA.

Aký vplyv majú právnici, náš právny systém a súdnictvo na dnešný stav v Banskej Bystrici? Je Marián Kotleba ich výsledkom?
Všetci máme na to vplyv, celá spoločnosť, a nepochybne aj politici. Marián Kotleba bol mnohokrát vyšetrovaný a nič z toho neskončilo želaným záverom. Extrémne formálne posudzovanie skutkov v trestnom práve nás dostalo do dnešného stavu. Keď si spomeniem na Kotlebov bilbord, kde bolo uvedené „nielen cigánskych parazitov", následne v trestnom konaní slovíčko „nielen" rozhodlo, že nejde o trestný čin, tak to len potvrdzuje veľmi striktné formálne vnímanie trestného práva. Kotleba je ale širší problém. Dokonca si myslím, že trestnoprávna rovina je tá posledná, ktorá by mala dnešný stav riešiť.

Je naša justícia nedotknuteľná? Je správne, aby boli sudcovia nedotknuteľní?
Nemyslím si to. Sudcovský stav vníma seba ako absolútne oddelený od všetkých mocí. Tvrdí, že nikto by nemal do jeho práce vidieť a zasahovať. Zjednodušene povedané, ak majú byť sudcovia nezávislí, musí byť všetko oddelené. Ja s tým nesúhlasím. Nezávislosť je predpoklad, aby sudca nestranne rozhodoval. Chýba širšia diskusia o fungovaní justície, ako by sa mali správať a ako by mali rozhodovať ľudia v súdnej moci. Širšia diskusia o niektorých sporných rozhodnutiach by tiež pomohla. Tvrdím, že sudcovia nie sú nedotknuteľní. Každé ich rozhodnutie treba rešpektovať, ale keď sa nám nepáči, máme právo vysloviť svoj názor.

Aké sú tri najväčšie problémy slovenskej justície?
Z vonkajšieho pohľadu je to rýchlosť konania a nepredvídateľnosť súdnych rozhodnutí. Medzi vnútorné problémy patrí prehnaná uzavretosť celého systému, spôsob výberu sudcov, kedy osobnosť sudcu je absolútne kľúčová, a profesionalita výkonu sudcov, ktorá sa odvíja od kvalifikácie sudcov, ale aj od ich etiky.

Prečo nemáme na Slovensku registrované partnerstvá? V Českej republike fungujú už niekoľko rokov.
Majorita spoločnosti nechce, aby boli registrované partnerstvá schválené.

Nastane v tejto veci posun?
Skôr či neskôr, možno áno. Majoritné nastavenie a nálada spoločnosti je ale proti nim. Politické rozhodnutia prirodzene odrážajú pohľad slovenskej spoločnosti. Dominantná ľavicová strana nemá registrované partnerstvá ako svoju agendu, pritom ľavicové vlády aj vo veľmi konzervatívnych krajinách registrované partnerstvá presadili. Platí ale, že majorita spoločnosti to nepovažuje za problém a nie je tomu naklonená. Ak sa nezmení klíma spoločnosti, registrované partnerstvá zostanú témou minoritnej strany. Je to vec spoločenského vývoja a diskusie.

A čo legalizácia marihuany? Nebolo by múdrejšie zdaniť jej predaj a legálne z nej profitovať?
V tejto veci som opatrnejšia. Legalizáciu si neviem predstaviť, ale dekriminalizáciu áno.

Žien nie je v politike veľa. Ako sa cítite v parlamente?
(Dlhé ticho a smiech). Som zvyknutá sa pohybovať v mužskom prostredí, i keď nikdy som to takto špecificky nevnímala.

Nie je škoda, že vo volených funkciách je tak málo žien?
Áno, možno by to viac spĺňalo kritéria reprezentatívnosti spoločnosti, ak by žien bolo v politike viac. Na druhej strane, tak ako muži, aj ženy sú rôzne. Ženy nie sú apriori garanciou lepších vlastností politikov *(smiech)*.

Skupinka žien teda nedospeje k dohode rýchlejšie ako skupina mužov?
Toto určite neplatí. Tak isto neplatí, že ženy v politike držia spolu. Pravdou ale zostáva, že Slovensko je v tomto anomálne. V Nemecku je ministerkou obrany žena, matka siedmich detí. Pamätám si, ako som chodila na zasadnutia Rady ministrov, kde minimálne jedna tretina boli ženy. Kliišé z minulosti, kedy bola v rámci vlády jedna žena – ministerka práce a sociálnych vecí, sa musí nabúrať. V zahraničí je vyššia účasť žien v politike bežná vec.

Ste pedagogička, poslankyňa, advokátka, rozhodkyňa na arbitrážnom súde, ale aj členka rodiny. Ako to všetko zvládate?
Zložito *(povzdych)*. Ale advokáciu robím len veľmi okrajovo. Rozhodca je ad hoc rola. Sústavná práca je politika a škola.

A zrejme ešte rodina.
Nehovorím o rodine, ale o práci *(smiech)*. Nie je u nás zvykom, že mama ide na ôsmu do roboty a o štvrtej si to „odcvakne". Ani jedna moja činnosť nie je tohto typu. Pracujem veľa aj po večeroch. Školské veci sa dajú robiť i cez víkend – opravovanie písomiek a písanie skrípt.

Stotožňujete sa s pojmom tradičná rodina?
Rozumiem, čo sa tým myslí. Na druhej strane, spoločnosť sa vyvíja a prináša so sebou zmeny v spôsobe spolužitia ľudí. A nie každému vyhovuje úplne najtradičnejší model. Dnes už spoločnosť akceptuje aj spolužitie bez posvätenia manželským zväzkom. Máme rozvedené rodiny, na čo nikto nie je pyšný, no ak trpia vo vzťahu ľudia a deti, je lepšie vytvoriť nové prostredie.

Musíme akceptovať, že máme tradičné manželstvá a máme ľudí, ktorí spolu žijú a vychovávajú deti a cítia sa tak dobre. Máme ľudí, ktorí sami vychovávajú deti. Každý z nich si zaslúži rovnakú úctu a spravodlivosť. Ak sa máme všetci cítiť dobre, pýta si to aktívnu toleranciu ku všetkým spôsobom spolužitia.

Budete aj o päť rokov medzi študentmi?
Myslím si, že áno. *(Úsmev)*.

PANEUROPÁCI NAVRHLI SVOJE VLASTNÉ KAMIÓNY...

A OCENILI ICH

TEXT: BARBARA ŠTEFÁNIOVÁ

ŠTUDENTI NAŠEJ ŠKOLY SA KAŽDÝ ROK ZÚČASTŇUJÚ MNOHÝCH ZAUJÍMAVÝCH A ORIGINÁLNYCH SÚŤAŽÍ. JEDNOU Z NICH JE AJ SÚŤAŽ O NAJLEPŠÍ A NAJKREATÍVNEJŠÍ NÁVRH OUTDOOROVEJ REKLAMY NA NÁVESOCH KAMIÓNOV „NAVRHNI SVOJ KAMIÓN A PRESLÁV SA!“ SÚŤAŽ VYTVORILA SPOLOČNOSŤ ADTRUCKS, KTORÁ PONÚKA UMIESTNENIE REKLAMY NA NÁVESOCH KAMIÓNOV NA SLOVENSKU AJ V ČESKEJ REPUBLIKE. SPOLOČNOSŤ FUNGUJE NA TRHU UŽ OD ROKU 2009 A KAMIÓNY S REKLAMOU, KTORÉ VYTVÁRA PRE MNOHO FIRIEM, JAZDIA PO CELEJ EURÓPE.

Podľa spolumajiteľa spoločnosti Andreja Dulu bolo cieľom súťaže zapojiť do celého procesu mladých ľudí, ktorí majú originálny a neošúchaný pohľad na reklamu a marketing. Tvrdí, že práve takýto pohľad je v tejto brandži potrebný. Študenti sa o súťaži dozvedeli vďaka sérii prednášok na školách. Zapojilo sa mnoho kreatívnych a šikovných grafikov a podarilo sa uspieť aj našim študentom. Súťaže Navrhni si vlastný kamión sa konali dve kategórie: „Podpor svoju krajinu“ a „Produktová reklama“. Zaujímavou bola práve tá druhá, pretože sa jej zúčastnili aj naši dvaja študenti tretieho ročníka mediálnej komunikácie Erik Klimo a Tomáš Vrábeľ.

OBRAZOVKA NA CESTÁCH

Víťaz tretieho miesta kategórie Produktová reklama Tomáš Vrábeľ hovorí, že do tejto súťaže ho priviedla myšlienka firmy ADTRUCKS ako využiť plochu kamiónového návesu ako reklamy. Snažil sa predstaviť si veci, ktoré majú podobný tvar ako náves a následne využiť jeho veľkosť na zvýraznenie výhody produktu. Napadlo mu vytvoriť kamión s reklamou pre TV Samsung. Keďže sa venuje grafike a reklame, je pre neho výhra v takejto súťaži zadosťučinením. „Pre mňa ako grafika a zároveň čerstvého podnikateľa to bola istá forma výzvy,“ hovorí Tomáš. Ocenenie od osvedčených a uznávaných ľudí z brandže je len ďalším príjemným bonusom. „Vlastnosť nosiča je výborne využitá na demonštráciu benefitu produktu (šírky obrazovky),“ myslí si Róbert Slovák, prezident ADC SLOVAKIA, združenia tvorivých pracovníkov v reklame. Dvaja študenti FM PEVŠ tak v súťaži spoločnosti ADTRUCKS úspešne zúžitkovali aj to, čo sa v škole naučili a pritom urobili krok v pred vo svojej kariére. *Like*

KNIHY ZVÍŤAZILI

Erik Klimo, ktorý získal prvé miesto a navrhol reklamu pre kníhkupectvo a kaviareň firmy Martinus hovorí, že sa do súťaže prihlásil hlavne preto, že túžil vytvoriť niečo kreatívne a zabaviť sa pri tom. Inšpiroval sa hlavne okolím. Knihy mu boli vždy blízke a práve preto ho aj inšpirovali k vytvoreniu svojho návrhu. Je rád, že to, čo sa v škole naučil, má nejaký význam a pomôže mu v jeho rozrastajúcej sa kariére. Vytvoril jednoduchý, ale efektný návrh poličky s niekoľkými knihami, pri ktorých je šálka kávy ako symbol kaviarne v kníhkupectve. Na zadnú časť kamióna dal logo kníhkupectva a jeho slogan – Tisíce príbehov, jedno kníhkupectvo. Vedúci oddelenia firemnej a marketingovej komunikácie VÚB Marek Mikle okomentoval návrh nasledovne: „Čisté výtvarné spracovanie s využitím návesu kamióna, jasný produktový odkaz na knihy ako produkt kníhkupectva s prezentáciou služby kaviarne, vizuálne pútavé a neprehliadnuteľné v rýchlosti - jednoducho priestorové a čitateľné.“

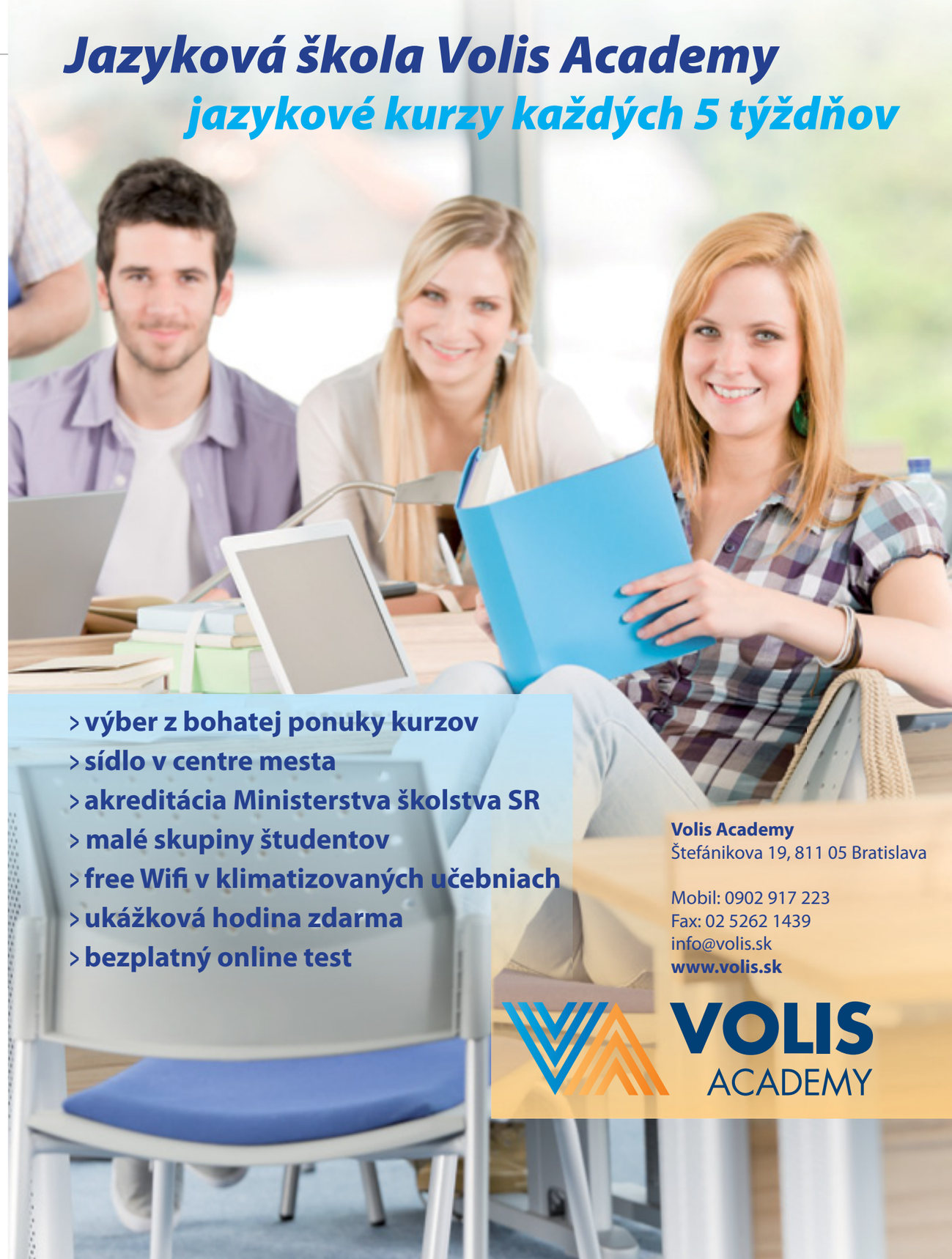

HOKEJISTKA TOMČÍKOVÁ:

„DOSIAHLA SOM VIAC, NEŽ SOM MOHLA OČAKÁVAŤ"

TEXT: Anabela Mikušiaková
FOTO: archív Zuzana Tomčíková

DVADSAŤPÄŤROČNÁ SLOVENSKÁ PROFESIONÁLNA HOKEJOVÁ BRANKÁRKA, ŠTUDENTKA MAGISTERSKÉHO ŠTÚDIA MEDIÁLNEJ KOMUNIKÁCIE, ZUZANA TOMČÍKOVÁ, ZAŽILA POČAS SVOJEJ KARIÉRY VEĽKÉ ÚSPECHY AJ TVRDÉ PREHRY, ALE NIKDY TO NEVZDALA. POROZPRÁVALA NÁM, AKO ZVLÁDLA NAJVÄČŠÍ DEBAKEL, AJ O TOM, KEDY SEKNE SO SVOJOU ŠPORTOVOU KARIÉROU.

Klasická otázka na úvod - Kedy si začala hrávať hokej ?
Hokej som začala hrávať, keď som mala deväť rokov. Dostala som sa k tomuto športu cez brata, ktorý je o dva a pol roka starší. Vždy, keď niečo robil on, tak ako mladšia sestra som to chcela robiť aj ja. Začala som teda s hokejom a ostalo mi to až doteraz.

Takže k hokeju si mala vzťah už od detstva?
Ako dieťa som sa nikdy nehrávala s barbinami, ani s ničím podobným ako ostatné dievčatá. V podstate som vždy behala tam, kde môj brat a celé detstvo som bola obklopená viac chalanmi ako babami. Myslím, že práve to je hlavný dôvod, ktorý ovplyvnil moju cestu k hokeju.

Máš dvadsaťpäť rokov a už si v živote dosiahla toho viac, než ktokoľvek z tvojich rovesníkov. Hrávala si v Amerike, teraz hrávaš v Moskve, reprezentovala si Slovensko na Olympiáde... Je možné mať po tomto všetkom ešte iný cieľ v ženskom hokeji?
Myslím si, že nie. Po športovej stránke som toho dosiahla viac než dosť a viac, než sa na slovenské pomery môže očakávať. Som teda spokojná a myslím si, že už viac nie je čo dosiahnuť. Jediné, v čom vidím svoj ďalší cieľ, je byť stále lepšia na ľade a vždy podávať lepšie výkony ako doteraz.

Pomáha ti v tejto snahe niečo? Existuje čosi, čo ťa motivuje a ťahá dopredu?
Samozrejme, že existuje. Sú to moje spoluhráčky a úspech tímu. Brankár je jedinečná pozícia. Práve kvôli nemu môže tím vyhrať alebo aj prehrať zápas. Takže moja najväčšia motivácia sú moje spoluhráčky, aby som ich práve ja podržala, aby som im bola oporou a aby sa na mňa vedeli spoľahnúť.

Ženský hokej je na Slovensku len dvadsať rokov, čo je pomerne krátko. Myslíš si, že je tu možnosť si spraviť hokejovú kariéru ?
Nie, na Slovensku sa žiadna hokejová kariéra budovať nedá. Ženský hokej je tu vo veľmi amatérskych podmienkach a celé je to tu začarovaný kruh.
V Amerike je to úplne o inom...

Takže keby si dostala možnosť si zahrať v NHL, brala by si to?
Určite áno. NHL som sledovala ako malé dieťa a hrať v tejto lige bolo mojím snom. Vtedy som ešte nechápala, že sa tam nikdy nedostanem. Bol to taký istý sen, aký majú malí hokejisti, len s tým rozdielom, že mne sa, bohužiaľ, nikdy nepodarí splniť tento sen. Takže áno, bolo by to krásne, ale je to nereálne.

Spomínala si, že už nevidíš svoje pôsobenie na ľade na dlho. Čo potom? Súvisí s tvojimi plánmi do budúcna to, že študuješ mediálnu komunikáciu?
Áno, samozrejme, že to súvisí. Chcela by som byť športovou redaktorkou. Bol by to jeden z mojich ďalších splnených snov, ale na Slovensku je veľkým umením presadiť sa. Hlavne v hokeji, keďže v očiach spoločnosti je to stále mužský šport. Nemusela by som však robiť len v tejto oblasti, pokojne by som sa mohla venovať aj iným športom. Myslím si, že by to pre mňa bola veľmi zaujímavá práca.

Vieš si teda samú seba predstaviť v televízii?

V jeden deň si to predstaviť viem a na druhý už zase nie. Po škole by som však chcela v rámci práce spropagovať ženský hokej na Slovensku, aby sa bral viac ako šport, nie len ako záľuba.

Už si zažila, že by ženy hodili rukavice a pustili sa do seba päsťami tak, ako to vidíme v mužskom hokeji?
Nevidím medzi nami zásadný rozdiel. Nie je to až také bežné ako u mužov, ale emócie zohrajú svoju rolu. Bola som už v niekoľkých zápasoch, kde sa strhli bitky. To je dôkazom toho, že aj ženy sa vedia pobiť na päste.

Existuje pravidlo v ženskom hokeji, ktoré ti príde nezmyselné alebo by si ho chcela zmeniť?
V ženskom hokeji, na rozdiel od mužského, nie je povolený kontakt tiel. Podľa mňa by sa toto pravidlo malo zmeniť. Ak sa hrá hokej na vysokej úrovni, myslím si, že rovnako ako sa môže zraniť v súboji muž proti mužovi, môže sa zraniť aj žena proti žene.
V niektorých krajinách to už bežne funguje.

Koľko hokejok zničíš v priemere za rok?
Asi 12 až 14 kusov hokejok. Niekedy je to menej, niekedy viac. Záleží od zápasov, v ktorých hrám, od protihráčoch a samozrejme od náhody, ktorá taktiež zohráva podstatnú rolu.

A čo helma? Kto ti ju navrhuje a čo na nej máš?
Posledných šesť rokov si robím dizajn na svojich maskách sama. Momentálne mám na jednej strane názov klubu – „Tornádo" po rusky a boha vetra, ktorý duje, ako to tornádo. Na druhej strane mám Štefánika, ktorý letí v búrke nad Bratislavou a dole na brade mám napísané Zuzka. Úplne vzadu sa nachádza slovenský znak.

V roku 2010 si inkasovala proti Kanade osemnásť gólov a rok nato si bola vyhlásená za najužitočnejšiu hráčku turnaja. V hlasovaní novinárov si bola zaradená do All stars tímu na majstrovstvách sveta. Dva extrémy. Ako ich vidíš s odstupom času?
S odstupom času môžem povedať, že tých osemnásť gólov neberiem tak tragicky. Nebol to síce dobrý vstup do turnaja, ale bol to môj prvý zápas na olympiáde. Aj napriek tomu mám na tento zápas veľa pekných spomienok. Vtedajšie majstrovstvá sveta sa mi veľmi vydarili, takže to skutočne stálo zato. Bol to skvelý pocit a bola to pre mňa veľká česť, lebo v „A" kategórii hrá veľa hráčok na vysokej úrovni.

Čo si myslíš o našom hokejovom tíme Paneurópa Kings?
Viem, že sa vytvorila táto nová súťaž a myslím si, že je to naozaj skvelá myšlienka. Bohužiaľ, doteraz som nemala šancu ísť na žiadny ich zápas, keďže ma stále zamestnáva hokej a škola.

Čo ťa pritiahlo na PEVŠ? Prečo si nezostala v Amerike?
Na základe športových úspechov som dostala v Amerike atletické štipendium, ktorým som tam ukončila moju športovú kariéru aj školu. Veľmi som chcela ďalej pokračovať v štúdiu, ale keďže hrávam teraz v zahraničí, bolo veľmi ťažké to skombinovať. PEVŠ mi vyšla v ústrety a dala mi veľmi dobré podmienky na sebarealizáciu. V tomto smere som veľmi šťastná, že sa mi podarilo spojiť športovú kariéru so štúdiom. *like*

ERASMUS SKONČIL!

TEXT: Nika Mičechová
FOTO: Nika Mičechová

AJ KEĎ TO S NOVÝM PROGRAMOM ERASMUS- + VYZERALO VŠELIJAKO, OD DECEMBRA 2013 POZNÁME UŽ JEHO SCHVÁLENÚ VERZIU. ERASMUS SA TEDA PRETRANSFORMOVAL NA ERASMUS+. OD TOHTO JANUÁRA DO ROKU 2020 TAK MÁTE VĎAKA EURÓPSKEJ ÚNII RÔZNORODEJŠIE MOŽNOSTI NA ŠTÚDIUM V CUDZEJ KRAJINE. NA MOBILITY JE POSKYTOVANÝ TAK AKO DOTERAZ ŠTIPENDIUM. KTORÉ ZMENY SÚ PRE VÁS, ŠTUDENTOV NAJDÔLEŽITEJŠIE?

VYUŽIŤ MÔŽETE AJ PÔŽIČKU

Počas predošlého fungovania Erasmu vycestovalo zo Slovenska 42000 študentov, ktorí zažili nezabudnuteľné obdobie svojich životov. Medzinárodné večery, zažitie rodiny v inom zmysle slova, štúdium predmetov, ktoré na našej škole nemáme, využili aj mnohí z vás. Pre nasledujúce obdobie chce EÚ vyslať až dva milióny študentov na zahraničné vzdelávanie. 200 000 vysokoškolákov môže využiť pôžičku na štúdium druhého stupňa v inej krajine. Podržte sa, rozpočet až 14,7 miliárd eur je rozdelený na ďalšie mnohé aktivity.

JEDEN NIKDY NIE JE DOSŤ

Asi najlepšia správa pre tých, ktorí už vedia, čo sa skrýva za magickým slovom Erasmus je, že študovať do zahraničia môžete ísť jedenkrát na každom stupni štúdia. Doteraz sa dalo multi--kulti vyžiť a študovať s grantom od EÚ iba raz za štúdium. Je však na univerzite, či radšej vyšle viacerých študentov alebo jedného viackrát.

ERASMUS+ STÁŽ AJ PO ŠKOLE

V rámci programu existujú aj stáže, ktoré nie sú až také známe. Nie každá škola môže vysielať aj na ne, no u nás to šťastie máte. Novinkou je, že na grant na získanie skúseností v podniku v zahraničí už nepotrebujete štatút študenta. Praktické zručnosti v zahraničí sa na vás môžu lepiť až dvanásť mesiacov po ukončení štúdia. Pravidlom u nás je však minimálna a maximálna dĺžka stáže tri mesiace.

OTVORENÉ DVERE DO CELÉHO SVETA

Exotickým bonusom novej formy Erasmus+ je rozšírenie možností do celého sveta. Rio, Chille, či Izrael už tak nemusia byť iba abstraktným pojmom na zozname študijných destinácií vášho zoznamu. Stačí, že škola podpíše zmluvy a adios muchachos! Zmien v komplexnom balíku celoživotného vzdelávania Erasmus+ je ďaleko viac. Ak sa chcete dozvedieť detaily, či ako je to napríklad s ďalšou novinkou, a to podporou športu, kliknite na stránku erasmusplus.sk.

VYSKÚŠAJTE ERASMUS V BRATISLAVE

Ak si nie ste úplne istí, či je kultúrny mix spojený so štúdiom v zahraničí pre vás, skúste si ho priamo v na našej škole. Stačí sa zapojiť do Erasmus Students Network, kde sa zoznámite so študentmi prichádzajúcimi do Bratislavy, vycibríte si jazyk a možno aj niečo iné. Veríme, že po návrate z mobility vás Post--Erasmus depresia bude trápiť čo najmenej. Určite to stojí za to, pretože Erasmus+ nielen mení životy a otvára mysle, ale zabezpečí zážitky, ktoré na vás doma nečakajú!

TIPY, AKO DOSIAHNUŤ ERASMUS+

TEXT: Nika Mičechová
FOTO: Nika Mičechová

O ERASMUS+ ste už počuli určite veľa. Výberový proces sa líši od školy k škole a u nás je založený na ústnom pohovore. Aké sú zaručené rady na očarenie výberovej komisie? Zisťovali sme priamo na Medzinárodnom oddelení PEVŠ.

NA ERASMUS+ môžete ísť až od druhého ročníka, bakalárskeho stupňa. Samozrejme, prihlásiť sa môžete už v prvom ročníku, ale na mobilitu vycestujete najskôr po úspešnom ukončení prvých dvoch semestrov.

Rýchlokurz úspešného absolvovania výberového konania na Erasmus+

- pošlite prihlášku a životopis načas
- oblečte sa vhodne, akoby ste išli na pracovný pohovor
- žuvačka do úst nepatrí
- hovorte plynulo a prirodzene
- snažte sa spraviť dobrý dojem na komisiu, čomu prispôsobte svoj prejav
- buďte v pohode a usmievajte sa, vytvorte príjemnú atmosféru
- môžete priniesť ukážky svojich prác (časopis, blog...)
- pripravte si adekvátne dôvody výberu destinácie a univerzity

NEPREMEŠKAJTE TERMÍNY

Výberové konania sa spravidla konajú začiatkom jari, čiže vo februári – marci. Na stránke školy, konkrétne v sekcii vašej fakulty - Pre študentov-LLP--Erasmus-Aktuality, sledujte výzvu na zasielanie vyplnenej prihlášky a životopisu. Ak sa vybraní študenti odhlásia, môže byť vyhlásené dodatočné výberové konanie. To je aktuálne pre mesiace november a december. Z druhého kola sa však na Erasmus+ nastupuje hneď od letného semestra. Po zaslaní prihlášky a CV na mail erasmus@paneurouni.com vám príde pozvanie na ústny pohovor, ktorý prebieha spravidla v angličtine, pokiaľ sa nehlásite k susedom, do Českej republiky. Znie to veľmi oficiálne? Medzinárodné oddelenie sa takto snaží vybrať uchádzačov, ktorí budú dobre reprezentovať našu školu v zahraničí. „Je síce dobré, ak má študent excelentný priemer, no na druhej strane, ak nedokáže zo seba dostať pred komisiou jednu súvislú vetu v cudzom jazyku, nemôžeme ho poslať do zahraničia, pretože by pobyt nemusel zvládnuť," prezrádza z kuchyne výberového procesu Ing. Radka Sabová, Erasmus+ koordinátorka PEVŠ. „Študenti by mali brať výberové konanie na Erasmus+ ako pohovor do novej práce, kam by si nemali dovoliť prísť v žabkách a žuvajúc žuvačku," dodáva. Dôležité je teda prezentovať svoju osobnosť a spraviť dobrý dojem na komisiu. Samozrejme, nemusíte chodiť v plesovej róbe, ale prísť ako na pláž sa tiež nehodí. Slušne pozdravte, usmejte sa a navoďte príjemnú atmosféru. Ak vo voľnom čase robíte niečo zaujímavé, čo sa týka vášho štúdia, určite to povedzte alebo aj rovno prineste na ukážku. Aktivity pre školu vám tiež môžu zvýšiť šance na úspech.

DÔVODY SÚ RÔZNE

Určite treba očakávať otázku, prečo ste si vybrali práve danú krajinu a univerzitu a aká je vaša motivácia na štúdium v zahraničí. „Niektorí študenti bývajú touto otázkou zaskočení. Študenti väčšinou odpovedajú, že chcú ísť za lepšou klímou, či letnými láskami. Bývajú to aj veľmi úsmevné a spontánne odpovede, ale treba si uvedomiť, že na Erasmus+ by mali študenti ísť z iných dôvodov," spomína na príklady. Preto by ste sa mali zamyslieť a pozrieť si zoznam partnerských škôl, zistiť si možnosti a predmety. Potom vám určite napadne vhodnejšia odpoveď. Napríklad v Zlíne je možnosť študovať kameru detailnejšie ako u nás, a preto to chcete využiť.

Na komisiu dobre zaberá, ak hovoríte jazykom danej krajiny, čeština sa ale neráta. Nesnažte sa však klamať, komisia je zložená z členov, ktorí ovládajú veľa jazykov a ich výber nie je náhodný. Na druhej strane sa ich nemusíte báť, hlavne príďte v pohode a v dobrej nálade. Držíme palce! *Like*

AMERICKÝ LETNÝ SEN!

MOŽNO SA VRÁTITE IBA S DVADSIATIMI DOLÁRMI VO VRECKU, ALE ZÁŽITKOV BUDETE MAŤ NA CELÝ ŽIVOT. VYCHUTNAŤ SI AMERICKÝ SEN POČAS PRÁZDNIN, ZDOKONALIŤ SA V JAZYKU, ZACHRÁNIŤ PÁR ŽIVOTOV, PLAVIŤ SA PO BAHAMÁCH, STRETNÚŤ 50CENTA... AJ TO JE LEN UKÁŽKA TOHO, ČO VÁS ZA VEĽKOU MLÁKOU POČAS LETA MOŽNO ČAKÁ!

TEXT: Kristína Gáliková, Nika Mičechová
FOTO: Zuzana Kostrabová

Krásne slnkom zaliate dni a k nim si ešte počas pobytu v Amerike perfektne zdokonalíte angličtinu, získate množstvo priateľov, ale taktiež sa oboznámite s rôznorodosťou kultúr, ktoré vám poskytnú iný pohľad na svet. Navyše vám ostane dostatok voľného času na to, aby ste strávili voľné chvíle podľa vašich predstáv. Energiu a entuziazmus, ktorý načerpáte, následne využijete na potulkách plných nezabudnuteľných zážitkov.

Work&Travel

Agentúr na trhu Work&Travel je veľa a preto sme sa do jednej overenej vybrali a zistili za vás užitočné informácie. Zuzana Kostrabová z US Adventure si prázdninové dobrodružstvo vyskúšala aj na vlastnej koži. *„Work&Travel mi dal dve najkrajšie letá v mojom živote a zážitky, na ktoré nikdy v živote nezabudnem. Naučila som sa postarať sama o seba v každej situácii a môžem čestne prehlásiť, že by som sa už nikde na svete nestratila. O ďalšej skrini v mojom šatníku nemusím ani hovoriť. Asi by som si trieskala hlavu o stenu, ak by som toto nezažila!"* spomína Zuzka. Očarilo ju to natoľko, že dnes pomáha študentom odchádzajúcim na nezabudnuteľné leto za veľkú mláku.

Jednoduché skoro ako facka

Podmienky na prijatie do programu Work and Travel sú skutočne jednoduché. Stačí, aby mal potenciálny záujemca vek nad osemnásť rokov a štatút denného študenta vysokej školy, pričom musí mať ukončený minimálne jeden semester. Angličtina na základnej alebo mierne pokročilej úrovni je tiež dôležitým faktorom. V Amerike môžete pracovať až po dobu štyroch mesiacov a ďalších tridsať dní si môžete užívať a cestovať po celej krajine. Dbajte však na to, že dĺžka pobytu v USA sa vám nesmie prekrývať so začiatkom študijného obdobia na vysokej škole. Počiatočná investícia sa vám za odpracované vráti a možno sa vám podarí aj niečo doniesť domov. Nečakajte však, že sa vrátite ako milionári, jedine, ak vyhráte v lotérii alebo zážitky zameníte za peniaze.

Plavčík, čašník, kolotočiar?

Ponúka sa vám široká škála zamestnaní. Či sa už rozhodnete pre prácu v zábavných alebo národných parkoch, reštauráciách alebo budete ako plavčíci každý deň chytať bronz pri bazéne, je len a len na vás. Ak chcete zachraňovať životy ako Pamela v sexy červených plavkách, potrebujete na to American Red Cross Lifeguard certifikát, ktorý si môžete spraviť aj na Slovensku. Musíte však zvládnuť odplávať tristo metrov, preplávať dva metre s päťkilovým objektom a šliapať vodu dve minúty. Samozrejme, súčasťou skúšky je aj vedomostný test.

Vysnívaná destinácia

Nemusíte sa báť, že sa ocitnete na území, ktoré sa podobá miestu ako vystrihnutému z filmu Texaský masaker motorovou pílou. Agentúry väčšinou ponúkajú na výber viacero miest. Medzi obľúbené patria Washingtom DC, Baltimore, Boston alebo mesto, ktoré nikdy nespí – New York. Aby ste si mohli vybrať, treba sa poponáhľať. Kto skôr príde, ten berie. Niektoré agentúry si však účtujú poplatok za výber konkrétneho mesta. Zarobené peniažky po odpracovaných mesiacoch študenti zvyknú minúť na mesiac cestovania. *Navštívila som sedem amerických štátov a aj môj sen – Bahamy,"* zasnene spomína Zuzana.

Prihláste sa čo najskôr!

Work and Travel určený každému, kto chce ochutnať Ameriku, no na druhej strane je takisto ochotný pracovať v prospech zárobku, ktorý však neskôr využije na cestovanie. Po príchode domov v mysli ostane nielen pocit úplnej samostatnosti, ale aj ukážková priateľskosť, odovzdaná miestnymi ľuďmi, pre ktorých je solidarita, pomoc a otvorenosť samozrejmosťou. Z toho vyplýva len jediné. Presvedčili sme vás? Tak choďte do toho! Dajte si však pozor pri výbere agentúry, najlepšie je dať na aktuálne skúsenosti známych. Aby ste všetko stihli, musíte sa prihlásiť najneskôr do konca marca.

Čo priniesol program Work and Travel študentom Paneurópskej vysokej školy, ktorí ho už stihli absolvovať a aké zaujímavé a vtipné príhody ich počas pobytu stretli?

Nikola Richterová, FM:

„Myslím si, že prínosom Work and Travel je v prvom rade princíp, že neostrieľaný študent príde do neznámej krajiny, kde je odkázaný viac-menej sám na seba. Prináša to hneď obrovské množstvo skúseností. Prihlásila som sa aj napriek tomu, že moja angličtina nebola práve oslnivá a o to viac som sa toho naučila. Príhoda, ktorú známym rozprávam dodnes, sa týka môjho úsmevného „vyhadzovu". Celé leto som pracovala v zábavnom parku a v posledný deň môjho kontraktu za mnou prišli policajti, ktorí ma vyviedli von za to, že som pred mesiacom z nudy napísala svoje meno na verejnú lavicu. Američania tento akt pochopili ako trestný čin, vyhodili ma a chceli ma okamžite deportovať späť na Slovensko. Nakoniec však všetko dopadlo dobre a k žiadnemu vyhosteniu z krajiny neprišlo. Neviem, či som niekedy bola v úsmevnejšej situácii. Potvrdenie o ročnom zákaze vstupu do spomínaného parku mám odložené dodnes."

Jakub Hurný, fakulta ekonómie a podnikania, FM:

„ Trom mesiacom života v zahraničí sa týždenná dovolenka jednoducho nevyrovná. Po stereotypoch a názoroch, ktoré sa v Európe vytvorili na adresu Ameriky, nemožno ísť za "veľkú mláku" bez predsudkov. No výzvou pre mňa bolo skúsiť tam žiť, pracovať, spoznať miestnych a spraviť si na vec vlastný názor. Našiel som si prácu, spoznal nových ľudí a dennodenne zarábal na nájom. Chodením každý týždeň do banky som zistil, že motivácia, ktorá nám, Európanom, často chýba, je v Američanoch hlboko zakorenená."

Zuzana Kostrabová, US Adventure :

„Vtipných zážitkov mám neúrekom, ale na čo spomínam najradšej, je môj výlet k Pentagonu v DC. Dlhovlasá blondínka v ružovej sukni si kráča okolo Pentagonu a cvak – odfotila si budovu Pentagonu. To je však prísne zakázané a kričí to tam každá jedna tabuľa! Okamžite stálo pri nej policajné auto. Platenie pokuty a veľký problém som nakoniec ukecala na súkromnú VIP prehliadku Pentagonu. (smiech) Mimochodom, turista o ňu musí požiadať tri týždne vopred a samozrejme, nie je súkromná."

Uku

TEXT: Marek Madro | Foto: archív

Spracované podľa knihy: Self Discipline in 10 Days / Theodore Bryant

MAŤ PRED SEBOU VYSOKÉ MÉTY NEMUSÍ BYŤ NA ŠKODU

NOVOROČNÝ ENTUZIAZMUS, KTORÝ VYDRŽÍ PO CELÝ ROK

Poznáte to, s Novým rokom prichádzajú novoročné predsavzatia. S očakávaním vstupujeme do nasledujúceho roka s predstavami, čo by sme mohli robiť inak, lepšie, a tak sa zdokonaľovali vo veciach, s ktorými nie sme celkom spokojní. Často po tom, ako sme si celé sviatky užívali teplo domova, mamičkine koláče a zákusky, oddychovali s vyloženými nohami pred televíziami s presvedčením, že potrebujeme niekedy aj vypnúť, sme zanedbali v sebe akýkoľvek kúsok sebadisciplíny. Jednoducho povedané – zleniveli sme. Stali sme sa príliš pohodlní na to, aby sme boli schopní zrazu všetko len tak zmeniť. Aj preto naše novoročné predsavzatia sú pre nás často priveľmi vysokými métami, ktorých sa po čase radšej vzdávame než by sme mali prehrať tento boj.

Nebudem fajčiť!
Prestanem sa prejedať!
Schudnem!
Začnem cvičiť!
Budem viac študovať!
Prestanem toľko stresovať!

Je vám to povedomé? Nie ste jediní, ktorí by radi zmenili niektoré svoje návyky v snahe cítiť sa lepšie, vyzerať lepšie a vlastne aj byť lepšími. No, prečo s tým začíname každý rok znovu? Asi to bude tým, že zatiaľ sme to nikdy nedotiahli až do konca. Ešte ani raz sa nám nepodarilo predsavzatie dodržať a svoj vysnívaný cieľ naplniť. Naše myšlienky sa nikdy nestali skutočnosťou.

Theodore Bryant vo svojej knihe Sebadisciplína v 10 dňoch veľmi zrozumiteľne hovorí o všetkom, čo nám bez pochýb zahatá cestu k tomu, aby sme prešli od predsavzatí ku konkrétnym činom. Ozýva sa v nás hlas, ktorý nám v snahe zachrániť stav predošlého pôžitku a pohodlia, nahovára, že takto budeme šťastný. Prídeme o svoju slobodu, budeme pod tlakom, zavalený povinnosťami, pravidlami či obmedzeniami, ktoré musíme dodržiavať. Práve toto „musíme" je často tým, čo nás odradí pokračovať v ceste za napĺňaním svojich predsavzatí a dosiahnutím vysnívaného konečného cieľa. Nikto nám nebude predsa prikazovať, čo máme robiť. Prečo by sme to mali byť my.

Dodržanie predsavzatí nie je prechádzka ružovou záhradou. No nie je to ani večná nuda a zriekanie sa nám akejkoľvek zábavy a príjemných vecí, ako by sa vám to mohlo zdať. Často počujeme sami seba, ako si kdesi vnútri hovoríme: „Prečo by som si nemohol dopriať? Prečo sa stále musím obmedzovať?" Bryant to prirovnáva k nášmu cynizmu a negativizmu, ktorý nás presviedča o tom, že je to príliš komplikované a priam nemožné dodržať. Tak sa radšej vzdajme skôr a nebojujme sami so sebou. Ale buďme k sebe úprimní. Sú to naše ciele alebo náš súčasný spôsob života, ktorý ide proti nám? Potrebujeme sa teda zbaviť svojich cieľov alebo našich návykov?

„Nezabudni, že časť teba vlastne nechce sebadisciplínu", kričí takmer z každej stránky Bryantovej knihy. A je to pravda. Ako často naše plány, ciele a predsavzatia odkladáme? Zmením to hneď po sviatkoch... určite, keď urobím všetky skúšky... keď si nájdem partnera, tak budem s tým chcieť niečo spraviť! Podobné vety počúvame celkom často. Chýba nám motivácia alebo sme si to vopred vyhodnotili ako prehratý boj, do ktorého sa nám radšej ani nechce púšťať?

Predstavili sme si niekoľko našich vnútorných presvedčení, ktoré nám často nedovolia vykročiť k našej vytúženej zmene. To však neznamená, že by sme sa nimi mali zastrašiť. Nemá zmysel ich ani odpísať ako niečo zlé. Nie je to náš nepriateľ. Sme to my. Nestrácajme energiu púšťaním sa do boja so sebou samým. To, čo sa ukazuje ako najvhodnejšie riešenie, je postupne nahrádzať podobné negatívne a manipulatívne myšlienky z nášho vnútra pozitívnejšími tvrdeniami.

Dokážem to!
Mám na to!
Som dobrý!

Dá sa to!
Pustím sa do toho už dnes!

A nebojme sa opakovať si to aj každý deň. Opakovanie je predsa matkou múdrosti, ako sa hovorí. Vyhnime sa slovám ako „musím" alebo „mal by som", ktoré na nás len zbytočne vyvíjajú tlak. Predsa je to naše rozhodnutie, že to tak chceme.
Nedostatok sebadisciplíny nie je spôsobený chýbajúcou motiváciou či slabými ambíciami. Nemôže za to ani naša lenivosť alebo zlá organizácia času, nerozhodnosť a tendencie k prokrastinácii. Toto všetko sú skôr znaky toho, že sebadisciplína nám chýba. Ako keď pri chrípke kašleme. Kašeľ nie je jej príčinou, no bez neho vidno chrípku len zriedka. Sebadisciplíne sa však možno naučiť. Je to teda tá správna zručnosť, ktorá nám pomôže držať sa vlastných predsavzatí a dosiahnuť to, čo chceme.

Neblokujme sebadisciplínu strachom. Myslime pozitívne a precvičujme každý deň. Netreba to preháňať, aby sme z toho nemali duševnú svalovku. Poznáte to, keď to preženiete, po tom, čo ste dávno vyšli z formy, sa na druhý deň neviete ani pohnúť, nieto ešte pokračovať.
Prajem nám všetkým veľa úspechov!

10 dňový program nadobudnutia sebadisciplíny podľa Bryanta:
DEŇ 1. Strach zo zlyhania
Nie všetko ide hneď a je možné, že narazíš na mierne neúspechy. Pamätaj si však, že zlyhanie je len krokom k úspechu, nie krokom do hrobu.

DEŇ 2. Strach z úspechu
Občas máš strach, že si to nezaslúžiš, že úspech bude znamenať závisť priateľov, že všetci ťa budú kritickým okom sledovať...

No je to ozaj pravda? Nie sú to len výplody tvojej fantázie?

DEŇ 3. Strach z odmietnutia
Každý sa chce všetkým zapáčiť. Nezosmiešniť sa a byť obľúbený. Nesnaž sa vyhovieť každému. Pozeraj sa na to, čo chceš ty!

DEŇ 4. Strach z priemernosti
Usiluješ sa o dokonalosť. Perfekcionizmus je však len snahou nezostať šedým priemerom, ktorá ťa môže viesť k záverom, ktoré sú skôr sebadeštruktívne než účinné. Nezabudni, nikto nie je dokonalý!

DEŇ 5. Strach z riskovania
Radšej chceš byť v bezpečí než riskovať. Čo, ak to nevyjde? Pamätaj si, že sebavedomie je najlepším spôsobom ako pri riskovaní uspieť. A sebavedomie podporuje sebadisciplínu.

DEŇ 6. Všetko alebo nič
Zmýšľanie, že existujú len víťazi a porazení, paralyzuje akúkoľvek snahu o sebadisciplínu. Neboj sa ísť po malých krokoch. Nemusíš mať hneď všetko.

DEŇ 7. Musím byť perfektný
Nepodrobuj sa tlakom z príkazov typu „musím". Skutočnosť, že si na ceste a že niečo robíš pre to, aby si sa zlepšoval, je lepšia ako mať iracionálne ciele. Oceň sa aj za malé úspechy!

DEŇ 8. Dokážem uspieť aj bez ujmy na sebe
Neveríš ničomu, čo dostaneš zadarmo? Nie vždy však úspech znamená obmedzenie, stratu pohodlia či veľké obete. Ak postupuješ menšími krokmi, dosiahneš cieľ oveľa ľahšie.

DEŇ 9.Neviem sa zmeniť
Nezmieruj sa s tým aký si, bez boja! V takom prípade strácaš túžbu po zmene. A kto sa nechce zmeniť, nemá dôvod ani výdrž dennodenne na tom pracovať.

DEŇ 10. Stane sa niečo zlé
Neupadaj do pesimizmu a negativizmu. Pozitívne myslenie totiž privoláva pozitívne skutky. A funguje to aj naopak. Pozitívne výsledky totiž podporujú to, aby si bol pozitívny! *Like*

STYLISTKA JANA OLŠINSKÁ: „VŽDY SOM VEDELA, ŽE NIE SOM ŠEDÁ MYŠ. “

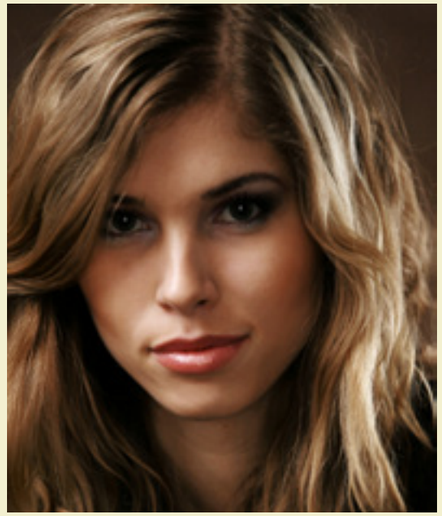

TEXT: Michaela Husárová
FOTO: Jakub Gulyás, Branislav Šimončik, Monika Bagalová, Max Ogorov, Jano Horák, Lukáš Dvořák

MLADÁ, NO VEĽMI ÚSPEŠNÁ. OD ROKOV PRETRPENÝCH NA STREDNEJ ŠKOLE, AŽ PO VÝZNAMNÉ POSTAVENIE V SÚČASNOM FASHION SVETE. KREATIVITA JE JEJ DRUHÉ MENO. ŠTUDENTKA FAKULTY MASMÉDIÍ PEVŠ A PROFESIONÁLNA STYLISTKA JANA OLŠINSKÁ JE PRÍKLADOM, AKO ZREALIZOVAŤ SVOJE SNY.

Aké boli tvoje začiatky so stylingom?
Všetko zapríčinila moja fascinácia ľudskou tvárou, celkovou fyziognómiou tváre a tela. Tiež ma vždy zaujímala fotografia, hlavne portrétna a módna, do ktorej ma istý čas zasväcoval vtedy známy fotograf Roman Ferstl. Keby to okolnosti nezariadili inak, pravdepodobne by som sa rozvíjala aj ďalej týmto smerom.

Kedy nastala zmena?
Pred ôsmimi rokmi ma oslovil jeden fotograf, ktorý ma fotografoval ešte ako modelku do časopisu. Stali sa z nás dobrí kamaráti. Pár dní na to mi dal príležitosť pre ten časopis nalíčiť modelku. Odvtedy ma volal pravidelne. Popritom som líčila pre značku Avon. Líčila som na svadby, stužkové a podobne. Vždy ma to však lákalo vyššie, ako bola komerčná vizáž. Náhodne som na jednom fotografickom portáli našla mladú umelkyňu, ktorej som s malou dušičkou napísala, či by sme spolu neskúsili niečo nafotiť. Napriek môjmu neumeleckému portfóliu súhlasila, a navrhla, aby som to skúsila aj nastajlovať. Bola to moja prvá spolupráca na vyššej úrovni.

Začalo sa ti po prvom zverejnení tvojej práce viac dariť?
Ak by nebola moja ozajstná prvá práca zverejnená, len ťažko by o mne dnes niekto vedel. Vtedy nevinná spolupráca s fotografkou Monikou Bagalovou spustila vlnu mailov a žiadostí o spoluprácu. Všetko som vtedy robila zadarmo. Do dvoch rokov sa mi podarilo spolupracovať s najväčšími profesionálmi v oblasti módnej fotografie, akými sú napr. Jakub Klimo, Braňo Šimončík, Jakub Gulyás a mnohí iní. Veľmi si to vážim.

Išla si tvrdo sama za svojím cieľom?
Vždy som vedela, že nie som šedá myš, ani kancelárska krysa, ktorú zo mňa chceli na obchodnej akadémii urobiť. Preto som tam trpela a ledva prechádzala. Tam, kde boli pravidlá, boli so mnou problémy. Ten, kto zabíja kreativitu, takého profesora alebo učiteľa nerešpektujem a veľmi potom bojujem. Takže áno, vďaka svojej povahe som vždy išla tvrdohlavo za svojím.

Na čom pracuješ v súčasnosti?
Lektorujem vizážistické kurzy, venujem sa rovnako stylingu ako aj make-upu a vlasom a taktiež pracujem na svojom vlastnom tíme stylistov a vizážistov. Školím ľudí, s ktorými budeme možno nakoniec pracovať pod jednou značkou. Poddieľam na tvorbe slovenských aj zahraničných magazínov, spolupracujem s filmármi na rôznych TV reklamách, videoklipoch a podobne.

Ako dlho trvá pracovný čas stylistky?
Zatiaľ to bolo pätnásť minút až dvadsaťdva hodín nonstop. Je to individuálne.

Aké ďalšie činnosti sa spájajú so stylingom? Navrhuješ oblečenie?
Oblečenie nenavrhujem, ani nešijem. Požičiavam ho z obchodov, od dizajnérov, prípadne nechávam ušiť. Súčasťou mojej práce je tiež tvorba kostýmových moodboardov. Sú to zozbierané fotografie, ktoré väčšinou hľadám na internete. Majú čo najpresnejšie vystihovať moje predstavy o stylingu, ktoré sa ďalej prezentujú klientom. Tieto predstavy musím zhmotniť, teda priniesť ich na tzv. fitting , kostýmovú skúšku už v reálnej podobe. Výsledkom tohto procesu je reklama. V prípade módnych editoriálov veľakrát navrhujem koncept a tému fotenia.

Podľa čoho sa rozhoduješ pre daný kus oblečenia? Čo je pre teba najdôležitejšie?
Autentickosť. Ak by som obliekala vojaka do vojnového filmu , bolo by to autentické v každom detaile. Každý odznak, ktorý by mal, by musel byť naozaj reálny, alebo aspoň jeho dôveryhodnou kópiou. Na druhom mieste

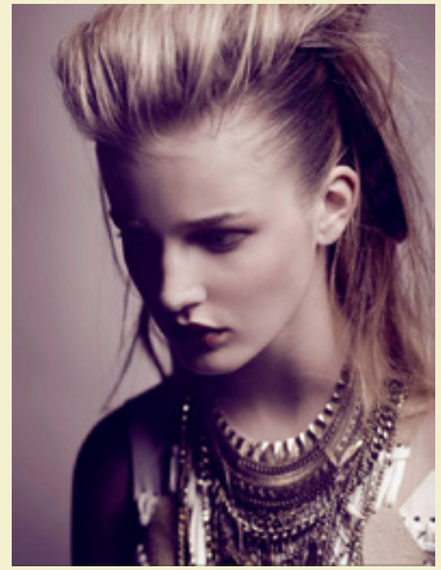

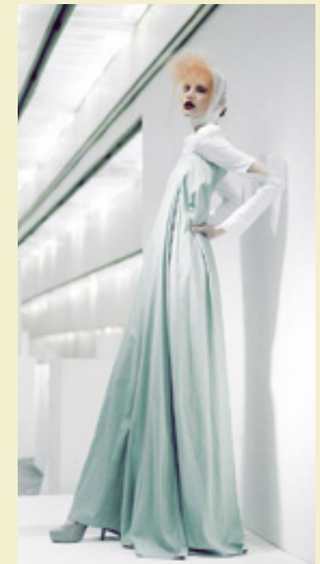

je pre mňa kvalita materiálov. Musia vizuálne fungovať a nepôsobiť lacno, ak to nie je požiadavka. Všímam si materiály a štruktúru v akomkoľvek zmysle – látky, ľudská pokožka, lesk vlasov, príroda okolo – jednoducho všetko.

Aké sú tienisté stránky tohto povolania?
Zničený chrbát z nosenia ťažkých taštiek. Potom sú situácie, keď musím niečo zohnať, ale jednoducho sa to zohnať nedá, čo však nikoho nezaujíma. Stres je veľmi bežnou súčasťou tejto práce. Niekedy sa cítite ako stroj. Ako keby ste chceli od maliara, aby namaľoval veľdielo na počkanie. Vy ale musíte byť takýto maliar. Všetko musí byť tak, ako si klient predstavuje. A taktiež je tu zodpovednosť za oblečenie. Už veľakrát som platila za zničené veci. Ak chcete robiť styling profesionálne, musíte obetovať veľa.

Bola si už v situácii, kedy si chcela so stylingom skončiť?
Permanentne. Bolo a stále je to náročné. Kreativita musí stále bežať na plné obrátky. Postupne sa však učím prekonávať stres, úspechmi získavam sebadôveru.

Si veľmi mladá a už dosť úspešná. Aké máš plány do budúcnosti?
Veľmi dlho ma láka film. Rada by som sa stala súčasťou veľkého filmového štábu. Zaujala ma filmová réžia, fascinujú ma veľkovýpravné filmy a vizuálne efekty. Žijem filmami ako Posledný mohykán, Nožnicovoruký Edward, Smrť jej pristane... je ich veľa. Milujem kostýmy, masky a efekty z deväťdesiatych rokov.

Študentka, podnikateľka, žena pracujúca s úspešnými ľuďmi. Musí to byť veľmi náročné. Ako najradšej relaxuješ?
Najväčším relaxom je pre mňa príroda. Ak mám voľný čas a počasie je na mojej strane, obujem si turistické topánky a vyrazím na dlhú túru. Väčšinou sa nájde medzi kamarátmi podobný nadšenec ako ja, takže cesta potom rýchlo ubieha. A ak nie, môj pes Leo je vždy verný spoločník. Okrem prírody si rada zahrám squash, bedminton, korčuľujem, pozriem si dobrý film alebo prečítam knihu, trávim čas s rodinou a kamarátmi.

Aký fashion štýl preferuješ a rada ho nosíš?
Mám rada kombinácie štýlov punk, rock, neogrunge, elegancia. Ale, nie je to vždy len o tom. Som blíženecká schizofrenička a najradšej nosím tepláky a tričko po tatovi. Nastajlovanú od hlavy po päty ma uvidíte len ťažko, nepotrebujem byť chodiacou reklamou.

Ktoré módne trendy sú podľa teba out, ale ľudia ich stále nosia?
Pravdupovediac, je mi úplne jedno, čo je IN a OUT. Vôbec ma to nezaujíma a nikdy som sa tým neriadila. Niekto možno krúti hlavou, ale trendy ma len obmedzujú a deformujú originalitu. Samozrejme, rada si pozriem prehliadky obľúbených tvorcov, ale v momente, keď sa ich návrhy začnú transformovať do trendov, nasadzujem klapky na oči a uši.

Aký styling ti na ľuďoch prekáža? Napríklad na študentkách a mladých mužoch?
Obtiahnuté džínsy na mužoch a výstrihy do V, asi neznášam písmeno V (smiech) a celkovo, keď vidieť, že pán stojí pred zrkadlom dlhšie ako žena. A „top" je pre mňa pastelový svetrík z ktorého vytŕča golier košele. To by mi prekážalo na mojom partnerovi. Nech každý nosí to, čo vystihuje jeho osobnosť a v čom sa cíti dobre. A ak chce obtiahnutými nohavicami svojmu okoliu niečo naznačiť, tak to úplne chápem.

Máš nejaké osobné motto, ktorým sa riadiš?
Byť vždy originál.

Sú ľudia, ktorí ťa inšpirujú?

Umelci. Ich spôsob vyjadrovania myšlienok mi je veľmi blízky. Je to napríklad fotograf Peter Lindbergh, sochár Igor Kitzberger, filozof Jean de la Bruyere, režisér Tim Burton a jeho staršie filmy, herec Wes Studi v Poslednom Mohykánovi alebo v Tanci s vlkmi a mnohí iní. *Like*

MÓDNA POLÍCIA NA PEVŠ

Pripravila: Jana Olšinská
Foto: Silvia Sliviaková

NAŠE DOKTORKY NECHODIA V PLÁŠŤOCH, NAŠE DOKTORKY MAJÚ ŠTÝL! MÓDNA POLÍCIA MAGAZÍNU LIKE SA TENTORAZ POZRELA NA TO, AKO SA NA PROMÓCIE PRIPRAVILI DOKTORANDKY FAKULTY MASMÉDIÍ. A AKO BONUS NÁM ZAPÓZOVAL AJ ČERSTVO PROMOVANÝ DOCENT. HODNOTENIE OUTFITOV TÝCH, KTORÍ STOJA ZA KATEDROU, PRIPRAVILA STYLISTKA JANA OLŠINSKÁ, ŠTUDENTKA FAKULTY MASMÉDIÍ.

MIROSLAVA DOBIŠ MICHALKOVÁ

Táto charizmatická žena predviedla okrem krásnej postavy aj svoj jedinečný vkus. Veľmi sa mi páči jej outfit s vintage nádychom, doplnený vyborne zvolenými doplnkami, skvelým účesom a make-upom. Vrecká na sukni sú nečakaným prepojením retro štýlu so súčasným.

ZUZANA KOMÁROVÁ

Pani doktorka Komárová je aktívna žena s výbornou postavou. Strih šiat a zúženie v páse a kolenách tento fakt ešte podproruje. Dĺžka šiat je vynikajúca na príležitosť ako je táto. Tvar lodičiek do špica pôsobí veľmi luxusne. Privítala by som jemný doplnok alebo kabelku, ale aj bez nich pani doktorka vyzerá výborne.

IVANA KMIŤOVÁ

Šaty majú zaujímavý strih, ktorý maximálne vyzdvihol štíhly driek slečny. Sú špecifické najmä tým, že veľmi decentne zdôrazňujú všetky prednosti, ktoré sú na žene nakrajšie. Oceňujem sebareflexiu vo výbere, pretože toto je skutočne strih, ktorý nepristane každej žene.

MARTIN KASARDA

Outfit pána docenta Kasardu dokonalo stelesňuje jeho osobnosť. Je optimistický, originálny, uvoľnený, rovnako ako jeho nositeľ. Trošku sa bráni konzervatívnosti a to je mne osobne veľmi sympatické.

ZUZANA IHNÁTOVÁ

Opäť vidieť, že ženy na PEVŠ sa o svoje postavy starajú, ale napriek extravagantnému opasku pôsobí tvar šiat v kombinácii s účesom trochu stroho. Opasok však o jeho nositeľke vypovedá, že je umelecky cítiacou osobou a nebojí sa experimentovať.

PANEURÓPSKE SESTRY RAJČÁNIOVÉ: ELEGANCIA, FOTOGRAFIA, KRÁSA

TEXT: Radovan Kopečný
FOTO: Miriam Rajčániová, Nicole Rajčániová

MIRIAM RAJČÁNIOVÁ

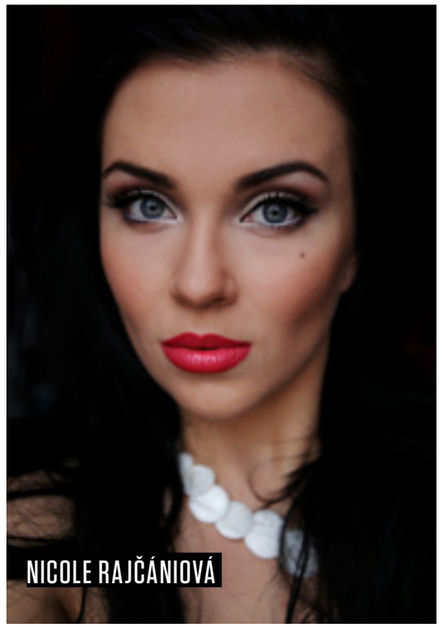
NICOLE RAJČÁNIOVÁ

MIRIAM JE FOTOGRAFKA, NICOLE VIZÁŽISTKA. SPOLU VEDÚ RODINNÝ BIZNIS PLNÝ KRÁSNYCH ŽIEN, MÓDY A UMENIA. JEDNA UŽ FAKULTU MASMÉDIÍ PEVŠ DOKONČILA, DRUHÁ NA NEJ ŠTUDUJE. PÔVABNÉ SESTRY MIRIAM (25) A NICOLE (21) RAJČÁNIOVÉ TVORIA BOK PO BOKU VO VLASTNOM FOTOATELIÉRI. VEDIA, ŽE ZA MÓDNOU FOTOGRAFIOU JE KUS DRINY, NO PRÁCA JE ZÁROVEŇ ICH ZÁĽUBOU.

Miriam, kedy si prvýkrát chytila do rúk fotoaparát?
Miriam: Úprimne, viem iba, že som ešte nemala osemnásť a fotila som všetko. Rodičia mi potom k osemnástim narodeninám darovali kvalitnejší fotoaparát. Nikdy som neplánovala fotografovať, jednoducho som len „cvakala". Až neskôr som si uvedomila, že ma baví zvečniť fotografovaný obraz a cez fotografiu vysielať do spoločnosti emócie, respektíve komunikovať s ľuďmi pomocou fotografií.

Nicole, si vizážistka – to je sen každého dievčaťa. Ako si ho dokázala splniť?
Nicole: Určite nejedna žena túži po tom, aby sa dokázala čo najlepšie skrášliť sama a nepotrebovala k tomu tím ľudí vôkol seba. Som rada, že môžem byť jednou z tých žien. Cesta k hobby i práci v jednom bola nepredvídateľná. Vždy som milovala kresliť a túto vlastnosť som preniesla na ľudskú tvár. Začínala som malými úpravami kamarátok, boli moje „pokusné králiky". Až po rokoch, keď moja staršia sestra začala s fotografovaním, premýšľali sme, kto by fotené dievčatá skrášľoval. Nebolo ľahké ma presvedčiť, pretože som sa bála. Nejde o ľahkú prácu, ako by si niekto mohol myslieť, ale sestra ma zlomila a teraz spolupracujeme v jednom ateliéri.

Kedy vznikla myšlienka na vlastný biznis?
Miriam: : Už odmalička ma trápila otázka, čo ja a budúcnosť. Moja mama však vo mňa verila viac než ja sama. Po maturite navrhla, že ma podporí a pomôže založiť maličký ateliér. Ja by som nikdy nemala odvahu ponúknuť ľuďom fotografické služby. Prvotná myšlienka bola otvoriť v Nových Zámkoch malý ateliérik a čas prinesie výsledok. Každým rokom prichádzalo viac ľudí a v súčasnej dobe je ich počet krásny. Zmenila som aj sídlo ateliéru. Sestru som do tohto celého zasvätila asi pred rokom.

Sestry doma, sestry v práci. Ako to zvládate?
Miriam: Obe nás to baví, nemáme dôvod liezť si na nervy. Nie je to len práca, ale v prvom rade aj hobby nás oboch.
Nicole: Niekedy nie je ľahké denne pracovať s členom rodiny, ale má to i výhody. Lepšie si zadeľujeme čas, prispôsobujeme sa jedna druhej a atmosféra je vždy veľmi priateľská.

Za hotovými fotkami je viac než len „cvaknutie". Čo skrýva odvrátená strana módnej fotografie?
Miriam: Ľudia si možno myslia, že fotografia je len o stláčaní spúšte na fotoaparáte. No okrem toho sú to aj hodiny príprav, hodiny komunikovania so zákazníkom, retušovania a samozrejme, fotografovania. Sú to hodiny, keď je myseľ plná nápadov, určovania póz fotografovanému objektu, využívania rôznorodého svetla. Dlhé noci presedím pred počítačom, keď ma nič a nik neruší a venujem ich retuši. Fotografi to veľmi dobre poznajú.

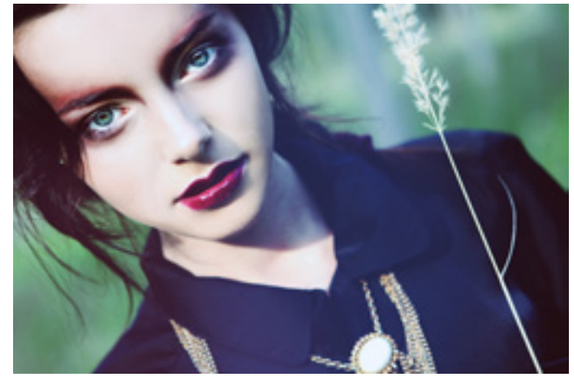

Nicole, fotografuješ aj ty?
Nicole: Fotografia ma až tak neláka, ale neodradila ma. Zvláštne je, že nemám trpezlivosť fotiť akýkoľvek objekt, pričom sestra by nemala „nervy" líčiť cudzie ženy. Máme to vymenené.

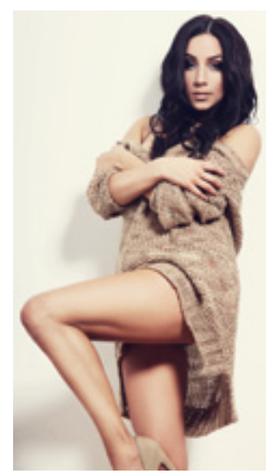

Je to náročný biznis? Viete si tým zarobiť?
Miriam: Mám len minimum voľného času, pretože všetko sa točí okolo fotografie. To ma však nesmierne teší, keďže ma to ešte stále z celého srdca baví. Ak by sa tým zarobiť nedalo, tak by som tomu toľko času nevenovala.
Nicole: Ak ide o čisto môj biznis, musela by som mať nespočetne veľa zákazníčok a žiaden voľný čas, aby som s tým v dnešnej dobe vyžila. No ako študentka sa nemôžem sťažovať.

Aký je váš profesijný sen?
Miriam: Nikdy by mi nenapadlo, že jedného dňa bude denne zvoniť telefón, len preto, aby sa so mnou ľudia spojili kvôli mojim službám. Nikdy by mi nenapadlo, že mi raz cudzí ľudia napíšu len preto, aby ma pochválili alebo sa poďakovali za fotenie so mnou. No stalo sa to a môžem povedať, že môj profesijný sen sa splnil. Chcem v tejto profesii pokračovať a pokiaľ bude aj naďalej všetko ako doteraz, budem šťastná a nesmierne vďačná.
Nicole: Mojím najväčším snom bola vždy umelecká sféra, ale som nestály typ, a preto som sa ešte neusadila a nerozhodla, čo by tá vyvolená profesia mohla byť.

Kto je najhorším a najlepším modelom?
Miriam: Najväčšmi ma baví fotografovať ľudí z ulice, teda ľudí bez skúseností so štylizovanou fotografiou. Najradšej fotografujem ženy. Po uliciach Slovenska chodí množstvo fotogenických a krásnych dievčat i žien, ktoré sa fotia jedna báseň a nemusia mať žiadne predchádzajúce skúsenosti.
Nicole: Často sa práve v hanblivých dievčatách skrýva niečo zvláštne a ak sa nám to podarí vyzdvihnúť, fotka má o to väčšie čaro. Je to individuálne a je všeobecne známe, že s ľuďmi sa pracuje ťažšie, ale baví ma to.

Nicole, využila ťa sestra ako modelku?
Nicole: Áno, a musím povedať, že i v jej začiatkoch som poslúžila ako objekt a nevadilo mi to. Skôr som bola vždy rada, keď ma do niečoho nového zatiahla.

Obidve ste z fakulty masmédií. Prečo ste si vybrali práve PEVŠ?
Nicole: Pamätám si, keď Miri začala študovať na tejto škole a neskôr som sa pre ňu rozhodla i ja. Považovala som ju za zaujímavú školu a vychádzala som z toho, čo mi ona sama povedala, že sa mi sem oplatí ísť.
Miriam: Fotografovala som už pred nástupom na PEVŠ a oblasť médií ma zaujímala. Som v externom kontakte s niekoľkými periodikami, ktorým z času na čas pošlem svoje fotografie zo zahraničných ciest. Potešila ma aj možnosť priniesť na prijímacie pohovory vlastné fotografie. Vďaka štúdiu na PEVŠ som spoznala nesmierne množstvo skvelých ľudí z môjho oboru a mnohému som sa priučila. Tých päť rokov štúdia vnímam ako perfektne investovaný čas, plný dobrých skúseností a zážitkov. Keby som sa mala rozhodnúť znovu, moja voľba by bola rovnaká.

Spomínaš fotografie zo zahraničných ciest...
Miriam: Milujem cestovanie. Je to jediná možnosť, keď si môžem naozaj oddýchnuť. Preto sa snažím aspoň dva až tri razy do roka niekam odísť. Vlani v septembri som strávila mesiac na ceste po Srí Lanke a Maledivách na vlastnú päsť. Bola to úžasná skúsenosť a pre mňa

jedna z najlepších možností ako investovať peniaze. V marci 2014 odlietame znovu na vlastnú päsť aj so sestrou na tri týždne do Malajzie a Indonézie. Počas ciest pridávam fotografie na svoju FB stránku Miriam Photo, kde ich sledujú aj tisícky mojich fanúšikov. Cestovaním si dobíjam energiu na ďalšie mesiace plné fotografovania.

Skúste charakterizovať esenciu, ducha svojej práce tromi slovami.
Miriam: Energia. Kreativita. Krása.
Nicole: Elegancia. Umenie. Krása.

Čomu sa venujete vo voľnom čase?
Nicole: Najčastejšie nakupujem kozmetiku (smiech). Nie, ale určite sa i tomu rada venujem. Veľa času venujem kresleniu a zdokonaľovaniu sa vo svojom odbore. Cvičím jogu, občas si čas vyplním behom alebo podobnou aktivitou a nakoniec som veľmi rada s rodinou a priateľmi.
Miriam: Voľného času mám minimum, ale veľmi rada čítam a hlavne cestujem. Najnovšie sme s kamarátom zakúpili aj webový portál, síce ešte neexistuje, ale jeho obsahom budú plnohodnotné a kvalitné informácie z krajín sveta, články z našich ciest, rady, skúsenosti, veľké množstvo fotografií a videí – a to všetko pre nadšencov cestovania, ako som aj ja. *Like*

KULTÚRNE TIPY

PRIPRAVIL: IMRO PETRO

KULTÚRNE TIPY SA PO NOVOM ROKU BUDÚ NIESŤ V POHODOVOM RYTME JAZZU A BLUESU, KTORÝ OBJAVÍTE V SLOVENSKOM ROZHLASE ALEBO VO VIEDNI. ZA ZÁBAVOU ZAMIERIME DO DIVADLA. POZNÁTE ONE MAN SHOW? AK BY STE TÚŽILI PO NIEČOM DRAMATICKEJŠOM, FILMOVÁ NOVINKA S JOHNNYM DEPPOM JE TU PRÁVE PRE VÁS. PRÍJEMNÚ ZÁBAVU!

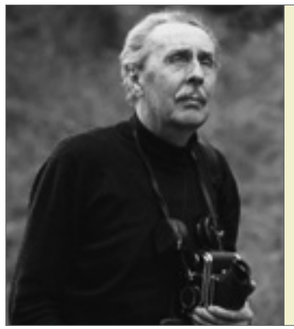

od 16. 11. 2013 do 30. 3. 2014

MARTIN MARTINČEK: BÁSNIK LIPTOVA

Rozhodne sa oplatí spojiť prípadnú návštevu hôr s návštevou Etnografického múzea v Martine, kde máte možnosť zoznámiť sa s tvorbou jedného z najvýznamnejších slovenských fotografov. Výstavu usporiadalo Slovenské národné múzeum v Martine k 100. výročiu narodenia Martina Martinčeka (1913-2013). Hlavným motívom autorovej tvorby je jeho milovaný Liptov. Zachytával každodenný život, hľadal dušu slovenskej krajiny a dušu človeka. Jedna z najkrajších častí Slovenska sa vám predstaví vo farebnej aj čiernobielej fotografii.

09. 04. 2014

GREGORY PORTER

Vynikajúci jazzový a soulový spevák Gregory Porter sa predstaví vo viedenskom konzerthause. Niekoľkonásobný nominant na Grammy predstaví skladby zo svojich doterajších troch albumov. Talentovaný a na jazzového muzikanta pomerne mladý (42) Američan, s jeho typickou a zvláštnou čiapkou vám jednoznačne prinesie nezabudnuteľný zážitok. The huffington post ho označil za brilantný nový hlas jazzu. Príďte sa presvedčiť o sile a energii jeho hlasu.

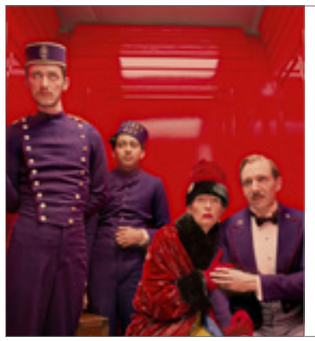

20. 03. 2014

THE GRAND BUDAPEST

Režisérsky rukopis Wesa Andersona nemusí sadnúť každému, no tento jeho aktuálny počin stojí za pozornosť. Príbeh legendárneho recepčného Gustava H (Fiennes), ktorý si pod svoje krídla zoberie pomocníka Zera Mustafu (Revolori) a stanú sa z nich nerozluční priatelia. Aj potom, ako je Gustav H obvinený z vraždy a krádeže vzácneho obrazu jedného z hostí. Komédia zasadená do medzivojnového obdobia na vás zapôsobí svojou štýlovosťou a výborným obsadením (Law, Swinton, Murray, Norton, Brody, Goldblum)

10. 10. 2013

GRUDGE MATCH /SPÄŤ DO RINGU/

Hollywood pokračuje v oprašovaní a v angažovaní legiend. Jedným z filmov, ktorý vás má presvedčiť, že staré hviezdy nepatria do starého železa, je aj komédia Späť do ringu, v ktorej uvidíte boxerský súboj Sylvestera Stallonea a Roberta De Nira. Filmovým fanúšikom potvrdím ich domnienku, dočkáme sa mnohých odkazov na Raging Bull (1980) a na Rockyho (1976). Dvom boxerom, dôchodcom, sa naskytne príležitosť vyriešiť po tridsiatich rokoch svoj dávny spor. Dostanú sa na staré kolená do formy?

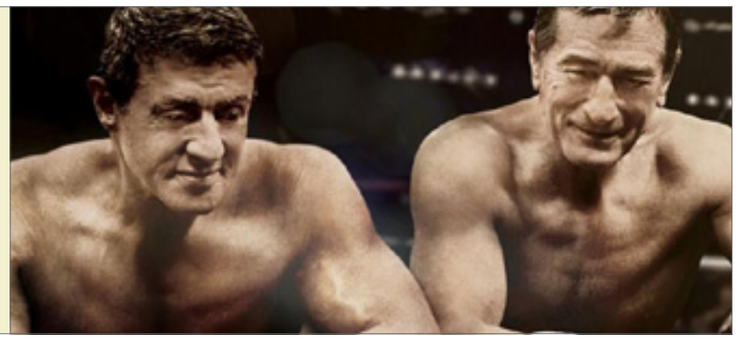

17. 04. 2014

ANTHONY STRONG & BIG BAND GUSTAVA BROMA

Veľkú sálu slovenského rozhlasu rozozvučí nová britská jazzová superstár, mladý, charizmatický klavirista a spevák Anthony Strong. Frontman s výnimočnou muzikálnosťou a schopnosťou zaujať a pobaviť. S jeho prítomnosťou na pódium prichádza energia a humor a pritom si stále zachováva eleganciu a noblesu. Okrem koncertovania vystupuje aj v muzikáloch po celom svete. Rod Stewart o ňom vyhlásil „F**king amazing" a BB King, o čosi slušnejšie, „Real Great Music." a energií jeho hlasu.

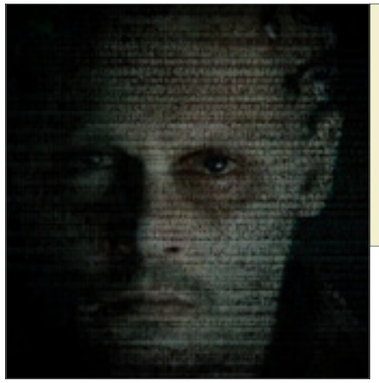

17. 04. 2014

TRANSCENDENCE

Transcendence je režisérsky debut Wallyho Pfistera, dvorného kameramana Christophera Nolana. Nechýba mu odvaha, keďže scenár k filmu Transcendence figuruje na „black liste" nezfilmovateľných scenárov. K jeho úspechu by mu mohol dopomôcť hlavný predstaviteľ Johnny Depp - vedec, ktorý sa zaoberá umelou inteligenciou. Po tom, ako ho postrelia aktivisti proti technologickému pokroku, jeho manželka stiahne jeho myseľ do počítača a Depp sa stáva nezastaviteľným. Utekajte do kina presvedčiť sa, či toto sci-fi bude stáť za to.

KOMENTÁR

PRÁZDNE AULY Z VÁS PRÁVNIKOV NEUROBIA

ANDREA ERDÖSOVÁ/PEDAGÓG FP

Hoci prešiel už nejaký týždeň od imatrikulácií na PEVŠ, a oveľa viac od tých mojich pred rokmi na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, spomínam si na ten akt veľmi presne. Dnes sa mi to zdá skôr úsmevné, ale vybavuje sa mi vtedajší pán dekan Prof. JUDr. Dr. h. c. Peter Blaho, CSc. Možno talárom a insígniami, možno práve výučbou rímskeho práva, pripomenul mi podobizne slávnych starovekých Rimanov. Dalo by sa povedať, že to bolo viac než len fyzické zhmotnenie starých čias, ba v takmer storočnej aule. Bol to istý druh hrdosti, ktorý ma živil potom roky môjho štúdia a opakovane ma napĺňa nostalgiou, keď sa ta vraciam prednášať. Mám v pamäti, ako sme sa aj popri užívaní študentskej slobody radi a početne zúčastnili prednášok napríklad z Dejín právnej filozofie. Žiaľ, nezdá sa, že by prevládal takýto záujem našich študentov o nepovinnú výučbu. Myslím, že je to na veľkú škodu ich hlbšiemu poznaniu. Práve prednáška je to pravé fórum, na ktorom im učiteľ môže odovzdať časť seba, svoje vedomosti, skúsenosti a osobitný ráz, ktorý dá prednáške štýl a stane sa tak príležitosťou sprostredkovať informácie v jedinečných súvislostiach. Ak by to bolo lektorskými zručnosťami, muselo by byť auditórium aspoň na prvej prednáške početnejšie. Tento fenomén je však citeľný aj v použití študijnej literatúry, ktorá sa často koncentruje na eklektický výber vypracovaných otázok ku skúške. Aj právnik praxe musí nachádzať právo v širších súvislostiach, hľadať najjemnejšie nuansy jeho interpretácie, čeliť potrebe skúmania účelu v práve, či byť na pozore pred neočakávanými významovými posunmi výkladu právnych oponentov. Nie je to však možné pri stúpajúcom trende redukcie poznania, ktorý môže podporovať skôr vzdelávanie juristov-technokratov . Právne myslenie je totiž zložitý proces a škola má byť dejiskom formovania a tríbenia jeho logiky, ale aj humanitného étosu. Študent má právo, no je to aj jeho povinnosť, chcieť sa vzdelávať čo najkvalitnejšie. Mám šťastie na študentov, no priala by som si aj viac takých, pre ktorých je autenticky získané poznanie hodnotou, ktorá bude skutočným základom ich úspechu a snáď aj oného pocit nostalgie, ak raz znovu vkročia na miesta ich alma mater.

Text: Nika Mičechová, Radovan Kopečný
Foto: archív MALALATA

MALALATA: MÁME NAJLEPŠIU PRÁCU NA SVETE

BALKÁNSKE BEATY, EXOTICKÁ CUMBIA, ELECTRO-SWINGOVÉ MELÓDIE, KLUB S AUTENTICKOU ATMOSFÉROU A VEĽA FANÚŠIKOV – TO JE ZÁKLAD DIVOKÝCH ŽÚROV POD TAKTOVKOU DJSKÉHO DUA MALALATA. RODÁCI Z PÚCHOVA UŽ BOLI HRAŤ AJ ZA VEĽKOU MLÁKOU V USA A MEXIKU, NO ZA NAJVĎAČNEJŠIE PUBLIKUM POVAŽUJÚ TO SLOVENSKÉ. ROMAN LALÍK A JAKUB KMOŠENA PREZRADILI, KDE HĽADAJÚ TRACKY, ČO IM NESMIE CHÝBAŤ PRI HRANÍ A AKÉ MAJÚ PLÁNY DO BUDÚCNA.

POZNÁTE SA UŽ OD ZÁKLADNEJ ŠKOLY – NELEZIETE SI PO SIEDMICH ROKOCH SPOLOČNÉHO HRANIA NA NERVY?
Roman: Väčšinou nie, no občas od seba potrebujeme aj oddych.
Jakub: Super je, že každý bývame v inom meste. Roman býva v Brne, ja v Prahe. Vždy sa máme kam pred sebou schovať, keď je najhoršie.

AKO STE SA ZO SLOVENSKÉHO PÚCHOVA DOSTALI K SUSEDOM DO BRNA A PRAHY?
Roman: Už sedem rokov žijeme v týchto mestách, kde sme študovali. Máme tu svojich známych, svoj okruh ľudí, svoje obľúbené podniky. Tu sa jednoducho cítime ako doma.

JE V ČESKEJ REPUBLIKE LEPŠIA KLUBOVÁ SCÉNA AKO NA SLOVENSKU?
Jakub: Nemyslím. Česká republika je väčšia, je tu viac klubov a viac miest, kde sa dá hrávať. Ale, keď sa to rozráta na počet ľudí v ČR a na Slovensku, tak je to porovnateľné. Možno Slovensko dokonca trošku vedie.

TAKŽE MÁME NAJLEPŠIE PUBLIKUM?
Jakub: Slovenské publikum je rozhodne najvďačnejšie. Potom to mexické a potom všetky ostatné.
Roman: Na Slovensku ľudia začínajú tancovať skôr a je to divokejšie. Hlavne v menších mestách a menších podnikoch. Nevinne pôsobiace malé kaviarne dokážu byť najviac divoké.

BABY SA NA VÁS LEPIA ZA MIXPULTOM...
Roman: (smiech) Áno, máme najlepšiu prácu na svete. Väčšiu časť publika skutočne tvoria najmä slečny.

ODKEDY VÁS DRŽÍ MEXICKÁ, BALKÁNSKA MUZIKA ALEBO ELECTRO SWING?
Jakub: Obaja sme takúto hudba počúvali hlavne na strednej škole a postupne sme ju začali hrávať aj na našich akciách. Electro swing sa stal u nás módnou záležitosťou približne pred troma rokmi. Myslím si, že sme boli jedni z prvých, ktorí ho tu začali hrávať častejšie.

KDE BERIETE SONGY?
Jakub: Napríklad electro-swingová scéna funguje autonómne. Existujú vydavateľstvá, ktoré sa tomu venujú, ale zároveň veľké množstvo trackov získavame od známych DJs a producentov z Nemecka, Francúzska a Malty. Raritné a swingové veci potom zo starých nahrávok.
Roman: Čo sa týka balkanu alebo cumbie, sledujeme aktuálnu scénu a navzájom si medzi DJs vymieňame hudbu.

ŽIVÍ VÁS HUDBA FULL-TIME?
Jakub: Momentálne sa venujeme takmer výhradne tomu, čiže áno, živí nás to.
Roman: Máme šťastie, že môžeme robiť to, čo nás baví.

BUDETE STÁLE PÚŠŤAČI ALEBO SA NAUČÍTE HRAŤ AJ NA NEJAKÝ NÁSTROJ?
Roman: Už dlho si k našim setom pozývame mladých talentovaných muzikantov z Prahy, Brna či Bratislavy. Je to napríklad vokalistka Simona Hulejová, ktorej babička je známa folklórna speváčka. Prípadne skvelý saxofonista Mikuláš Pejcha z pražskej electro-swingovej kapely Mydy Rabycad. Najnovšie experimentujeme s akordeonistom z brnenskej JAMU.
Jakub: V Prahe máme ešte jedno saxofónové eso na balkánske akcie, je to česko-ruský saxofonista Iwan Linetski.

AKO PREBIEHA PRÍPRAVA NA VEČER V KLUBE? DOHODNETE SA NA PLAYLISTE ALEBO ČISTO SLEDUJETE NÁLADU PUBLIKA?
Jakub: Záleží od dĺžky setu, prípadne od hostí, ktorých máme pozvaných. V zásade ale vieme, že máme obľúbené tracky, vieme, čo funguje a nefunguje v niektorom meste či klube.
Roman: Vždy sa snažíme vytiahnuť zopár nových trackov a prekvapiť seba samých alebo ľudí.

ČO SI BERIETE VŽDY SO SEBOU, HOCI BY VÁM POVEDALI, ŽE VŠETKO MAJÚ, DO POSLEDNÉHO MIXPULTU NAJLEPŠEJ KVALITY?
Jakub: Pre mňa sú veľmi dôležité tanečné topánky. Alebo aspoň také, v ktorých sa fakt dobre tancuje. Bez toho to proste nejde (smiech).
Roman: Čisté ponožky (smiech) a obľúbené slúchadlá.

ŽÚRKA ZA ŽÚRKOU, AKO TO ZVLÁDAJÚ VAŠE PEČENE?
Roman: Pečeň musí byť odolná (smiech). Ale máme zásadu – nemiešame.
Jakub: A v každom prípade sa tiež musíme ustrážiť v stave, kedy sme schopní zo seba vydať na pódiu maximum.

A ČO INÉ POSILŇOVAČE?
Roman: Myslíš drogy? Nie. Na klubovej scéne sa to deje, to každý vie. Ale my sme čistí a nehanbíme sa za to. Nepotrebujeme drogy, aby sme dokázali hrať aj päť dní v kuse. Hoci ten spánkový deficit potom stojí za to.

AKO SA VÁM CESTOVALO A HRALO V AMERIKE A MEXIKU?
Jakub: Fantasticky, životný zážitok. Nielen preto, že som tam bol prvýkrát, ale tiež samotné hrania mi dali veľa. Našli sme nových kamarátov a kopec novej hudby. Myslím, že sa tam vrátime. V Mexiku je pre balkánsky štýl fantastická scéna a veľa balkan beats večierkov.
Roman: Spojili sme príjemné s užitočným. Dali sme si road trip po Kalifornii, zažili nezabudnuteľné večierky a splnili si sen zahrať si za veľkou mlákou.

VRAJ PLÁNUJETE FESTIVAL SZIGET. PODARILO SA? UVIDÍME VÁS TAM?
Jakub: Zatiaľ ešte výsledok nemáme. Stále dúfame, že sa to podarí.
Roman: Uvidíme, či nás dokážu zaplatiť (smiech). Je to jedna z ďalších mét po Grape a po Pohode. Táto motivácia je pre nás veľmi dôležitá.

NA ČO EŠTE SA MÔŽEME TEŠIŤ V ROKU 2014?
Jakub: Prvého marca nás čaká premiéra našej žúrky Balkan Bashavel v Bratislave. Sľubujeme poriadne divokú tancovačku podľa našich predstáv, ktorá doteraz v Bratislave chýbala. Ak vás už nebavia všetky tuctové párty, u nás sa určite nájdete. *Like*

MARTIN VALIHORA A DJ VEC

VYRÁŽAJÚ NA SPOLOČNÉ TURNÉ

TEXT: Martin Kuxo
FOTO: Kubo Jurkovič (www.fet.sk)

DVE ZNÁME MENÁ SLOVENSKEJ HUDOBNEJ SCÉNY SA SPÁJAJÚ A PRINÁŠAJÚ SPOLOČNÉ TURNÉ, NA KTOROM SA PREDSTAVIA V SPOJENÍ BUBENÍK A DJ.

Martin Valihora patrí medzi bubenícku špičku na medzinárodnej scéne a má za sebou spolupráce s muzikantmi svetovej triedy. Vec a.k.a. Branči Kováč je hviezdou domácej hudobnej scény, držiteľ ceny za Najlepší album roka z Radio_Head Awards a autor hitov ako Turista, Branči Kováč, Na horách a ďalších. Na konte má aj víťazstvo na česko-slovenskom šampionáte v DJ-ingu z roku 2001 a účasť na svetovom finále.
Teraz sa rozhodli spojiť sily a vyrážajú na turné. Ide o klubový koncertný program, v ktorom hrajú hlavnú úlohu improvizácia a freestyle. Duel bicie vs. gramofóny a sample na najvyššej úrovni zaručuje jedinečný hudobný zážitok. Dokonca sa možno dočkáme od dvojice Vec a Valihora aj spoločného nového tracku.

Aké bolo vaše prvé stretnutie? Spomínate si?
Vec: Nepamätám, iba by som tipoval, aj keď to vôbec nebolo dávno...
Martin: Ja viem – raz mi Branči zavolal, či by som mu niečo nenahral na jeho posledný album, ja som sa potešil a stretli sme sa v štúdiu.

Kedy a kde ste hrali spolu prvýkrát?
Vec: Tuším v Spišskej Novej Vsi na akcii T-Music city, kde robil Martin dramaturgiu a dal so mnou a Škrupom pár trackov ako bonus nášho vystúpenia.
Martin: Okrem štúdia sme spolu prvýkrát hrali na abstinentskom večierku v kultúrnom dome Zrkadlový Háj na jeseň 2012 a potom na Music City 2013 v Spišskej v Zio Bare. Tam sa zrodila myšlienka nášho projektu. Hovorili sme o tom už predtým a nakoniec sme projekt definitívne odštartovali tuším v októbri 2013 v Music Gallery u Dežmára.

Kto z vás povedal prvý „Poďme spolu hrávať ako bubeník a DJ"?
Vec: To je úplne jedno, hlavné je, že sa tak udialo, skúsili sme si to a stále v tom vidíme zábavu.
Martin: Určite som to spomenul aj ja, lebo to robievam a s DJ-mi hrávam u mňa v klube Music Gallery a keďže som z viacerých zdrojov počul, že Vec je dobrý DJ a vie scratchovať, tak som navrhol tento koncept a skúsili sme to. Ale, kto to navrhol prvý, to si nepamätám asi ani ja.

Ako prebiehajú spoločné koncerty? Tvoríte na mieste a dávate freestyle alebo si to vopred nacvičujete?
Vec: Martin tvrdí, že 100 % freestyle, ale ja to o sebe nemôžem povedať. Mixovanie a scratchovanie je predsa len o niečo zložitejšie na prípravu, ak nemieniš ľudí hodinu týrať jedným zvukom, a DJ set by mal mať vývoj. Čo sa ale týka prevedenia, je to po väčšinu času improvizácia.
Martin: Hlavným odkazom je voľnosť a prirodzenosť. Improvizácia a priestor pre nové zaujímavé momenty v danom čase a priestore. To robí tento projekt organicky zaujímavým a pre nás jedinečným.

Vo februári máte spoločné turné. Chystáte naň niečo špeciálne?
Vec: Mohol by vzniknúť track typu bicie-scratch-rap. Uvidíme, ako budem stíhať.
Martin: Stále hlbšie vnikať do umenia tvorby zaujímavých beatov a strhávať tým seba aj okolie. A radi by sme dali aj spoločný song spojením troch elementov – rap, beat a scratch-mixing.

Čo ste vyštudovali?
Vec: Po gympli som sa rok držal na Stavebnej fakulte STU, odbor Inžinierske stavby a vodné hospodárstvo, ale nehospodáril som s vyučovacím časom tak, ako by sa patrilo, tak sa „môj Suvorák time" po dvoch semestroch skončil. Potom som si teda spravil aspoň ročnú nadstavbu v Prievidzi, horko-ťažko si osvojil základy strojopisu, a to bolo, čo sa týka školy, všetko.
Martin: Po základke som bol na Štátnom konzervatóriu v Bratislave a potom na Berklee College of Music v Bostone - bakalár...

Pomohla v kariére škola?
Martin: Pomohla mi, samozrejme. Hudba je okrem umenia aj veda, ktorú treba študovať a vedieť o nej čo najviac, aby som mohol fungovať v čo najširších súvislostiach. Je to celoživotný proces. *lk*

TEXT: Radovan Kopečný
FOTO: Culture Positive

GENERÁCIA MY KAMILA ŠEBESTOVÁ

KNIHA OD ŠESTNÁSŤROČNEJ AUTORKY – STOJÍ TO VÔBEC ZA TO ČÍTAŤ? SAMOZREJME! PRÁVE PRETO, KAMILA ŠEBESTOVÁ VÁS VEZME DO SVETA, V KTOROM NA VEKU NEZÁLEŽÍ. DO SVETA HĽADANIA NIEČOHO VIAC, NEŽ JE VŠADEPRÍTOMNÝ ALKOHOL, DROGY A SEX.

Generácia MY je realistický román z prostredia súčasnej mládeže. Mladá sedemnásťročná Alica si prechádza všetkými úletmi, drsnými i divokými, ktoré jej vek prináša. To však neobmedzuje čitateľa vekovo – koniec koncov, niektorí sme z puberty nevyrástli nikdy. Autorka razantne strhla závoj konformnej decentnosti a surovo ukázala celú pravdu. A práve to je na knihe hneď prvé pozitívum – môžete jej veriť. Alica sa zapletie s partiou, kde sa naozaj pije alkohol, naozaj fajčí tráva, naozaj berú drogy. Žiadne vybásnené obavy rodičov, problémy mladých, pred ktorými zatvárame oči, či nesmelé kontakty s tabletkami. Jednoducho, máte to tam, natvrdo, tak ako v živote. Všetko so štipľavým korením dekadentnosti – príležitostným sexom na špinavých záchodoch diskoték. Svet, s ktorým sa stretávame v piatok večer je svetom, v ktorom sa Alica stratila. Jej nálady sa menia zo dňa na deň, zo strany na stranu. Donúti vás, aby ste sa o ňu báli. A na tejto tmavej ceste sa k nej pridajú psychické i zdravotné problémy, rozpad vzťahov s rodičmi a priateľmi, ba dokonca aj krutá zrada. Prízemnosť bratislavských nočných podnikov kontrastuje s inteligentným pohľadom autorky. Vie, že nepatrí k štyridsaťročným hlavohrudiam, ktoré slintajú nad lacnými maloletými úlovkami. No sleduje všetko očami zvedavosti, ktoré chcú skúmať a chcú sa popáliť. A keďže každý dobrý príbeh musí mať mentora, ktorý zomrie, Alica prichádza o obľúbenú starú mamu. Stratená mladá slečna svoju cestu nakoniec nájde a stretne na nej aj lásku. Nie preto, aby príbeh končil predajným happyendom, ale, aby nám ukázala, že vždy možno nájsť seba samého. Kurt Vonnegut kedysi povedal, že všetko, čo potrebujete vedieť o živote, nájdete v knihe Bratia Karamazovci od Dojstojevského. Ja hovorím, že všetko, čo potrebujete vedieť o živote násťročných nájdete v knihe Generácia MY od Kamily Šebestovej. *sk*

LIKE LAJKUJE...

Doma je doma, ale každý z nás si rád vybehne na výlet alebo dovolenku. Ak hľadáte inšpiráciu alebo si radi prezeráte fotky a čítate o svete, je tu pár tipov na sledovanie.

Instagram. @chiaraferragni
Nemusíte byť cestovateľ, aby ste mohli prinášať informácie zo sveta. Stačí byť modelka alebo fashion bloggerka. Tou je aj Chiara Ferragni, ktorá má blog The Blonde Salad, a ktorá sa vďaka nemu dostala k menám ako Guess, Dior, Chanel a ďalším.

FB. facebook.com/PoSvetePoSvojom
Blog východniara Lukáša, ktorý sa rozhodol zanechať peniaze a prácu v Londýne a rozhodol spoznávať sám seba, cestovaním po svete. Svoje zážitky píše aj preto, lebo v slovenčine existuje málo stránok o cestovaní.

Twitter. @Sexyfuntraveler
Rozhodla sa cestovať, aby našla zmysel svojho života. Našla ho v cestovaní. Slovenská bloggerka zo Sniny, ktorá píše na blog crazysexyfuntraver.com. Zážitky, inšpirácie, informácie o zdravej strave a mnoho ďalšieho.

Instagram. @yourleo
Poznáte toho, v súčasnosti, slávneho fotografa, ktorý „prenasleduje" a drží za ruku svoju priateľku, po celom svete? V poslednej dobe je ho plný internet. No tak toto je instagram jeho spomínanej priateľky.

Pripravil: Imro Petro

APPKY_LIKE

TEXT: MARTIN PUŠKÁČ

LYŽIARSKA SEZÓNA JE UŽ V PLNOM PRÚDE, NO NAŠE ODPORÚČANIA NA APLIKÁCIE SA VÁM STÁLE MÔŽU ZÍSŤ. SPRAVÍME SI STRUČNÝ PREHĽAD TOHO MNOŽSTVA, KTORÉ MÁME K DISPOZÍCII. ÁNO, UŽ AJ NÁŠ TRH POCHOPIL, ŽE MOBILNÉ APLIKÁCIE SÚ POTREBNÉ. NA ZAČIATOK SI PREDSTAVÍME NIEKOĽKO APLIKÁCIÍ, KTORÉ PRINESÚ ČERSTVÉ INFORMÁCIE O STAVE VAŠICH OBĽÚBENÝCH STREDÍSK. POTOM SA POZRIEME NA NIEKOĽKO TAKÝCH, VĎAKA KTORÝM SI SPRAVÍTE PREHĽAD O VAŠEJ BEZCHYBNEJ JAZDE.

IJASNA

Áno, je to aplikácia pre lyžiarske stredisko Jasná. Pomerne jednoduchá appka prináša všetky potrebné informácie. Dozviete sa, ktoré vleky sú otvorené a takisto, po ktorých zjazdovkách sa môžete aktuálne naháňať. Bližších informácií o stavoch zjazdoviek, ako napríklad množstvo snehu alebo poveternostné podmienky, sa však nedočkáte. Tie si však môžete skúsiť odhadnúť zo streamov z live videokamier, ktorých je k dispozícii až pätnásť. Okrem toho tu nájdete niekoľko ďalších obrazoviek, mapu lyžiarskeho strediska, cenník, ale aj dôležité kontakty, napríklad aj na horskú záchrannú službu. iJasna si odnáša 3 body z 5 za dostatok informácií avšak nie príliš profesionálne spracovanie.

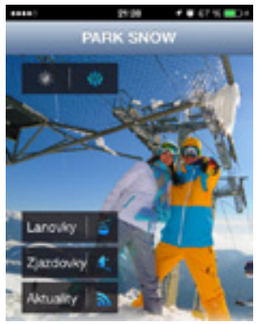

Park Snow Donovaly

má tak isto svoju aplikáciu, ktorá vás informuje o tom istom ako obe predošlé aplikácie. Chválime hlavne vizuálne spracovanie, ktoré je nielen pekné, ale aj funkčné. Pridanou hodnotou aplikácie je, že ju nemusíte po zime zmazať, keďže poskytuje informácie aj pre letné aktivity, ako sú vhodné trasy na túry, informácie o lanovom parku alebo cyklotrasy. V aplikácii tiež nájdete informácie o akciách, ktoré sa v stredisku budú konať. Park Snow Donovaly si za svoju aplikáciu odnáša 5 bodov.

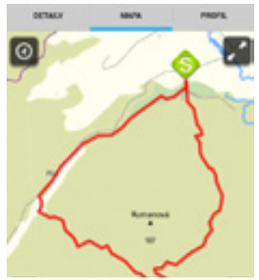

High Tatras

Ako už názov napovedá, je to zahraničná aplikácia od rakúskej firmy. Táto na pohľad jednoduchá aplikácia obsahuje nepreberné množstvo informácií rozdelených do niekoľkých kategórií. Môžete sa tak dozvedieť o aktivitách vhodných nielen na zimu, ale aj leto. V aplikácii nájdete možnosti spojov, požičovne áut, kam za kultúrou, zdravím a oddychom. Ak sa pri lyžovaní ocitnete mimo signálu, nezúfajte – aplikácia si automaticky ukladá vami prezreté informácie do pamäte a sú dostupné aj offline. Aplikácia High Tatras si odnáša takisto plných 5 bodov.

Ski Tracks

Aplikácia poskytuje zaujímavý prístup k meraniu zjazdených kilometrov na základe vášho skipassu. Keď si aplikáciu spustíte prvýkrát, musíte sa zaregistrovať, avšak registrácia je zadarmo, pomerne jednoduchá a rýchla. Následne sa vám ukáže hlavná ponuka. Skiline má podporu množstva lyžiarskych stredísk a nechýbajú ani tie naše. Po zadaní čísla skipassu bude appka merať približný počet odjazdených kilometrov. Pre spresnenie merania je možné použiť aj GPS tracker. V aplikácii máte prehľad o vašich sezónnych výkonoch a máte možnosť si pozerať inšpiratívne lyžiarske videá alebo si pozrieť zoznam prebiehajúcich súťaží, keby ste chceli vidieť, ako to robia profesionáli.

GADGETY

TEXT: MICHAL ŠRÁMEK

DRYGUY WIDE-BODY

Ak sú zimné športy vašou srdcovou záležitosťou, určite poznáte ten pocit, keď sú rukavice, lyžiarske topánky a čiapky permanentne premoknuté a ich vysušenie trvá celú večnosť. Dobrou správou je, že aj na tento problém je už vynájdená vecička, ktorá lyžiarom zmení život. Volá sa DryGuy Wide-Body a je to ohrievač špecificky vyrobený na sušenie zimnej výstroje. V priebehu dvoch hodín dokáže vysušiť všetky typy lyžiarok, topánok, rukavíc či čiapok. Vzduch, ktorý vychádza z výduchov tohto sušiča, má približne 40° C, čo znamená, že sa nemusíte báť o prípadné poškodenie svojho oblečenia. Výhodou tohto gadgetu je jeho malá hmotnosť a tichá prevádzka. Ak máte o takýto sušič záujem, na stránke DryGuy si ho môžete objedať za 90 dolárov.

MINI OHRIEVAČ NÁPOJOV

Počas dlhých zimných dní a nocí nie je nič lepšie ako šálka teplej kávy alebo čaju. Jedným z gadgetov, ktoré vás počas zimy zohrejú, je určite tento jednoduchý, ale efektívny zohrievač nápojov. Ak chcete, aby obsah vášho hrnčeka ostal teplý počas celého dňa, stačí zapojiť ohrievaciu podložku do elektrického napájania a položiť naň váš obľúbený hrnček. Výhodou oproti ostatným podobným produktom je, že ohrievač Brookstone nevyžaduje žiadne špeciálne šálky. Okrem toho sú k dispozícii dve nastavenia teploty, takže sa môžete rozhodnúť či chcete vašu kávu horúcu, alebo príjemne zohriatu. Ideálna pomôcka do každej kancelárie alebo kuchyne sa dá objednať zo stránky Brookstone za 25 dolárov.

INTELIGENTNÉ RUKAVICE

Keďže telefóny s dotykovou obrazovkou sú v dnešnej dobe už samozrejmosťou, museli sa tomuto trendu prispôsobiť aj výrobcovia rukavíc, ktorí ponúkajú rukavice špeciálne optimalizované pre dotykové telefóny. Novinky od spoločnosti BearTek ale posúva vzťah rukavíc a smartfónov do ďalšieho levelu, keďže okrem prispôsobenia dotykovej obrazovke sa dokážu tieto rukavice s telefónom zosynchronizovať a ovládať jeho základné funkcie ako zdvíhanie telefonátov, ovládanie hudobnej aplikácie či fotoaparátu. Na spárovanie používajú technológiu Bluetooth a Wi-Fi, pričom všetok hardware je ukrytý vo vnútri rukavíc. Okrem smartfónov môžete s týmito rukavicami ovládať aj kameru GoPro. Zariadenie, ktoré s rukavicami zosynchronizujete, sa ovláda pomocou šiestich dotykových bodov rozmiestnených na ukazováku, prostredníku a prstenníku. Tieto high-tech rukavice si môžete objednať z oficiálnej stránky BearTek, pričom základný model stojí od 95 dolárov.

DRYGUY WIDE-BODY

GoPro kamera je síce super, ale mať ju počas lyžovačky pripevnenú na helme nie je práve najpraktickejšie. S riešením, ako zaznamenať všetky nezabudnuteľné momenty zo svahu, prišla spoločnosť Zeal, ktorá zabudovala kameru priamo do profesionálnych lyžiarskych okuliarov! Video so zvukom zaznamenané integrovanou kamerou je vo vysokom rozlíšení 1080p HD. Okrem toho umožňujú tieto okuliare taktiež zhotovovať fotografie v rozlíšení 12 megapixelov. Táto zaujímavá vychytávka stojí štyristo dolárov a objednávať ju môžete zo stránky Zeal Optics.

WEB INŠPIRÁCIE

PRIPRAVIL: IMRO PETRO

MÔŽEME SI POKOJNE POVEDAŤ, ŽE TOHTOROČNÁ ZIMA ZA VEĽA NESTOJÍ. MILOVNÍCI ZIMNÝCH ŠPORTOV SÚ SKLAMANÍ SNEHOVOU NÁDIELKOU, TECHNICKÝ SNEH NEPOTEŠIL A AK SME SA AJ VYBRALI NA CHATU DO HÔR, LYŽE SME NA PRAŠANE NEPREVETRALI. PRINÁŠAME VÁM INŠPIRÁCIE, AKO ZAHNAŤ SMÚTOK – NIEČO SI PREČÍTAŤ, POPOČÚVAŤ ALEBO POZRIEŤ FILM.

FFFILM.NAME

Ak vám nestačia klasické filmové databázy, skúste sa obrátiť na recenzie českej internetovej osobnosti Františka Fuky. Môžete ho poznať ako spolukomentátora odovzdávania filmových cien na HBO alebo aj ako českého filmového kritika, prekladateľa, publicistu a hudobného skladateľa. Jeho recenzie filmov pôvodne vychádzali ako internetový týždenník, potom sa objavovali niekoľko rokov na spravodajských serveroch až zakotvili na jeho blogu **fffilm.name.** Jeho stránka je pomerne populárna, o čom svedčia aj pravidelné finančné príspevky čitateľov. Recenzuje totiž na základe pravidelnosti darcovstva. Ak uprednostňujete počúvanie pred čítaním, na stránke nájdete aj odkazy na rozhlasovú reláciu Odvážne palce, kde Fuka so svojimi kolegami debatujú a rozdávajú palce dole alebo hore, na základe kvality filmov. Filmy čakajú!

SPOTIFY.COM

V súčasnosti stále populárnejšie služba Spotify dorazila aj na Slovensko (december 2013). Počas päť ročnej existencie nazhromaždila táto švédska firma milióny skladieb od tisícky interpretov a kapiel. Ide o hudobný stream, čo znamená, že počúvate hudbu online, bez toho aby ste si ju museli sťahovať do vášho počítača alebo mobilu. Jednoducho si pridáte vaše obľúbené pesničky do playlistov a počúvate. A to všetko zadarmo, teda aspoň na prvý polrok. Potom je prehrávanie obmedzené na 10 hodín mesačne. Ak chcete odbremeniť svoj harddisk od množstva hudby, ide o výborné riešenie. **Spotify.com** sleduje váš hudobný vkus. Síce vám ho nezlepší, ale odporučí vám interpretov a albumy, ktoré by sa vám mohli páčiť. Tiež môžete poskytnúť vaše playlisty verejne, pre svojich priateľov (služba je napojená na Facebook). Hudba čaká!

GOODREADS.COM

Goodreads je sociálna sieť pre fanúšikov kníh a najväčšia stránka s odporúčaniami pre čitateľov, ktorým pomáha hľadať a zdieľať knihy, ktoré majú radi. Ak hľadáte dobrú knihu, radšej sa obrátite na priateľov, ako na rebríček bestsellerov. To je hlavnou myšlienkou Goodreads.com. Funguje od januára 2007 a dnes má 25 miliónov členov, 750 miliónov kníh a takmer 30 miliónov recenzií. Pochváľte sa svojim priateľom, čo všetko ste prečítali, určite si knižnú výzvu na nový rok a sledujte svoj pokrok v počte prečítaných kníh, zdieľajte vaše rozčítané knihy a pochváľte sa pokrokom v čítaní, hodnoťte knihy a pomôžte ostatným vyznať sa v mori kníh. Nenašli ste svoj obľúbený titul? Knihu jednoducho vložíte pomocou formulára do databázy. Knihy čakajú!

KOMENTÁR

VERTE INTERNETU, ALE NIE VŠETKÉMU.

BRAŇO ONDRÁŠIK/PEDAGÓG FM

Nedávno si jeden prezidentský kandidát poťažkal, akú majú dnes mladí ľudia odlišnú mladosť ako on. On ju totiž zažil bez internetu, čo mu umožňovalo intenzívnejšie posilňovať priame medziľudské vzťahy.

Aj moja násťročná mladosť bola iná aj vďaka tomu, že neexistoval internet v dnešnej podobe a prístup k informáciám si vyžadoval čítať noviny, sledovať večerné správy a navštevovať knižnicu. Myslím, že by to mali mladí ľudia robiť viac aj dnes (aspoň teda o niečo viac ako to podľa štatistík robia), no na druhej strane internet ich životy obohatil a informačnú nasýtenosť zintenzívnil.

Avšak, s internetom prichádza aj viacero nástrah. Dobre to minulý rok vyjadril spisovateľ Umberto Eco, ktorý povedal, že problémom ľudí dnes nie je, že neveria ničomu, ale že veria všetkému.
Aj na Slovensku sa v posledných rokoch vyrojili možno tisícky stránok s pochybným informačným obsahom. Niekedy sú extrémistické a pofidérne spravodajské stránky – niektoré pýšiace sa pomenovaním alternatívne spravodajstvo - ťažko rozlíšiteľné od tých s reálnymi informáciami. Lenže alternatívne spravodajstvo je tak trochu oxymoron, správa je jednoducho správa lebo spĺňa nejaké štandardy.
Ako sa vravieva papier znesie všetko, a internet – ako sa ukazuje – ešte oveľa viac. Dnes si napríklad môžete prečítať rozsiahle pseudovedecké správy o tom, že očkovanie je istá smrť (ako keby sme pritom práve vďaka očkovaniu takmer nevyhubili v Európe tuberkulózu), alebo že Američania majú superzbraň, ktorá zemetrasením v mžiku zlikviduje planétu (ako keby nukleárne zbrane neboli dostatočne strašidelné). Vo vede a obzvlášť v univerzitnom prostredí však postupujeme obdobne ako v žurnalistike – naše závery by mali byť overiteľné, dohľadateľné, experimenty zopakovateľné a podobne.
A práve preto by študent vysokej školy nemal iba bezbreho surfovať po internete a čerpať z prvej stránky, na ktorú naďabí. Aj preto na svojich hodinách študentov nabádam, aby sledovali odbornú literatúru, snažím sa ich nasmerovať, ako správne nájsť spoľahlivé informačné zdroje, a že k informáciám treba pristupovať kriticky a zdravo podozrievavo. Netreba však zabúdať, že toto sa nevzťahuje iba na práce, ktoré napíšeme, ale napríklad aj na obsah z tretích strán, ktorý na internete (sociálnych sieťach) zdieľame. Nepriamo tak totiž vyjadrujeme tomuto obsahu podporu („to je ale zaujímavý článok") a aj tomu, kto ho šíri („to je skutočný slobodný vysielač, hovorí o tom, o čom všetci mlčia a čo nám mocní taja").
Verte teda internetu, ale rozhodne nie všetkému, čo na ňom nájdete. Elektronický papier (rovnako ako klasický) tiež znesie všetko.

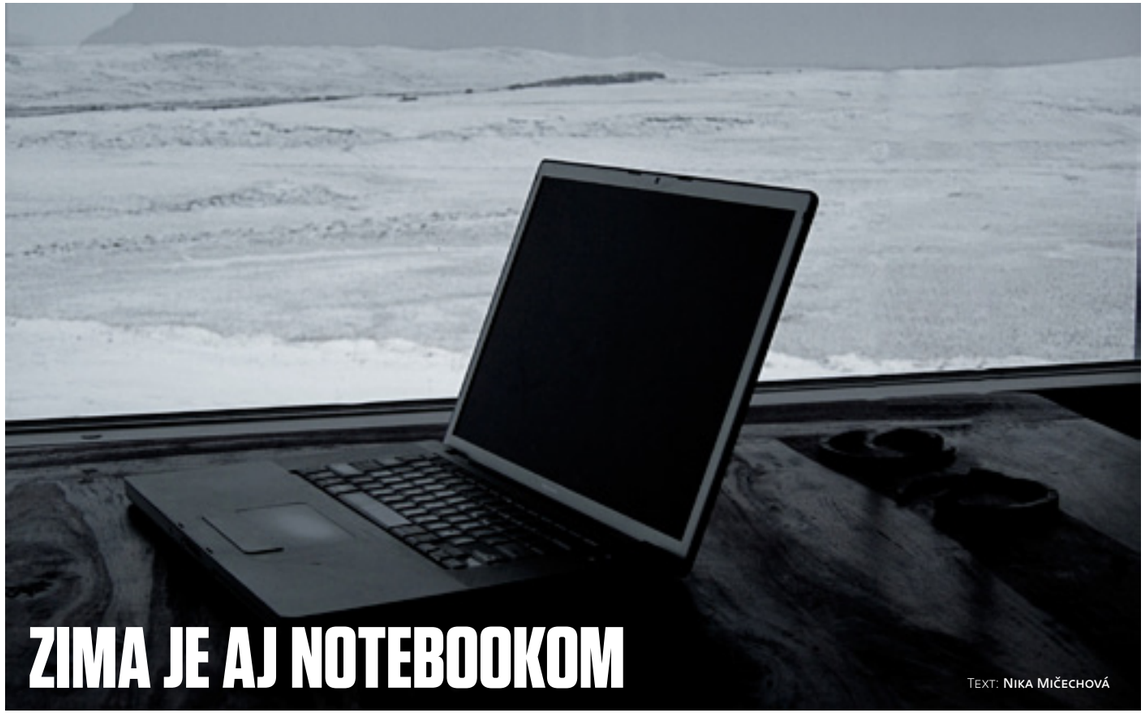

ZIMA JE AJ NOTEBOOKOM

TEXT: NIKA MIČECHOVÁ

POČAS ZIMY NETRPIA IBA NAŠE OMRZNUTÉ PRSTY, ALE AJ TECHNIKA. KAŽDÝ Z NÁS MÁ V TAŠKE ASPOŇ NEJAKÚ VYMOŽENOSŤ DNEŠNEJ DOBY, ČI UŽ TABLET, FOTOAPARÁT, NOTEBOOK ALEBO SMARTFÓN. KAŽDÁ TECHNIKA BY MALA MAŤ V NÁVODE URČENÝ ROZSAH TEPLÔT, KTORÝ, AK BUDEME DODRŽIAVAŤ, MALI BY SPRÁVNE FUNGOVAŤ. VIETE, AKO SVOJEJ TECHNIKE PREDĽŽIŤ ŽIVOTNOSŤ SPRÁVNYM ZAOBCHÁDZANÍM POČAS NÍZKYCH TEPLÔT?

NOTEBOOKY

Veľkým pomocníkom pri štúdiu. Vo všeobecnosti ich životnosť skracuje extrémna zmena teplôt. Keď prídeme z mrazu do auly a hneď notebook zapneme, veľmi mu nepomôžeme. Rovnako to platí pre rozhorúčený notebook, s ktorým hneď utekáme späť do zimy. Ideálne je dať si pred zapnutím načas a nechať ho zohriať sa na izbovú teplotu. Na radiátory a podobne zabudnite. Pred odchodom platí zase naopak, nechať notebook vychladnúť na izbovú teplotu. Pýtate sa prečo? V počítači môže kondenzovať vlhkosť, čo spôsobuje hrdzavenie častí náchylných na koróziu, zlé fungovanie harddisku a perličkou na záver je skratovanie obvodov, ktoré pri rozpísanej diplomovke nepotešia asi nikoho.

FOTOAPARÁTY

Pre fotoaparáty platí to isté, ako pre notebooky. Nedávajte fotoaparát pod kabát a následne von, tiež mu to neprospeje a zbytočne sa zarosí. Po návrate z fotenia fotoaparát nechajte v taške približne polhodinu a až potom ho zapnite. Urýchliť to môže zabalenie foťáku do igelitky, ktorá prepúšťa teplo a nie vlhkosť. K foteniu patria aj pamäťové karty, ktoré nie je dobré hneď po návrate sťahovať. Takisto treba počkať aspoň pol hodinu.

TELEFÓNY

Smartfóny nám prirastajú k rukám, no ani im zima neprospieva. Niektorí výrobcovia zakazujú používať svoje smarfóny, počas teplôt pod nulou. Treba ich preto chrániť obalmi a najlepšie vo vrecku oblečenia, kde im nebude až taká zima. Ak sa vám vonku vybije telefón, zapnite ho až vnútri, keď sa „zohreje" na izbovú teplotu. Proti nižšej kapacite baterky môžete bojovať záložným zdrojom na nabitie, ktorých je na trhu veľké množstvo a sú cenovo dostupné.

BATERKY

V zime sa s teplotami znižuje aj ich kapacita a teda vydržia kratšie. Treba si ich vziať preto do zásob viac ako počas teplého počasia a využiť môžete už spomínané zabalenie do vrecka. *Uku*

ČO NA TO HOVORÍ ODBORNÍK?

Spýtali sme sa na tri rady používania techniky v zime.
ONDREJ MACKO, šéfredaktor PC REVUE

Predovšetkým treba zariadenia uschovávať v teple – zima nijako nesvedčí elektronike a hlavne nie batériám. Ja mám smartfón vždy vo vrecku, pretože teplo ľudského tela postačuje na udržanie zariadenia v pohode.

Pri pobyte zariadení vonku v chlade a prenesení dovnútra treba chvíľu pred ich spustením počkať. Obyčajne sa pritom vnútorná časť zariadenia zarosí a to by mohlo poškodiť elektroniku. Rovnako by displej nemal byť vystavený veľkým zmenám teplôt, môže totiž prasknúť.

Z KOLEKCIE IVANA ČANIGU

TEXT: Radovan Kopečný | FOTO: Ivan Čaniga

Pedagóg fakulty masmédií a fotograf Ivan Čaniga získal titul MQEP (Master Qualified European Photographer). Jeho fotografie obstáli nielen pred obrovskou konkurenciou zo zahraničia, ale aj pred porotou Európskej federácie profesionálnych fotografov. Pozrite si niektoré fotografie z jeho kolekcie.

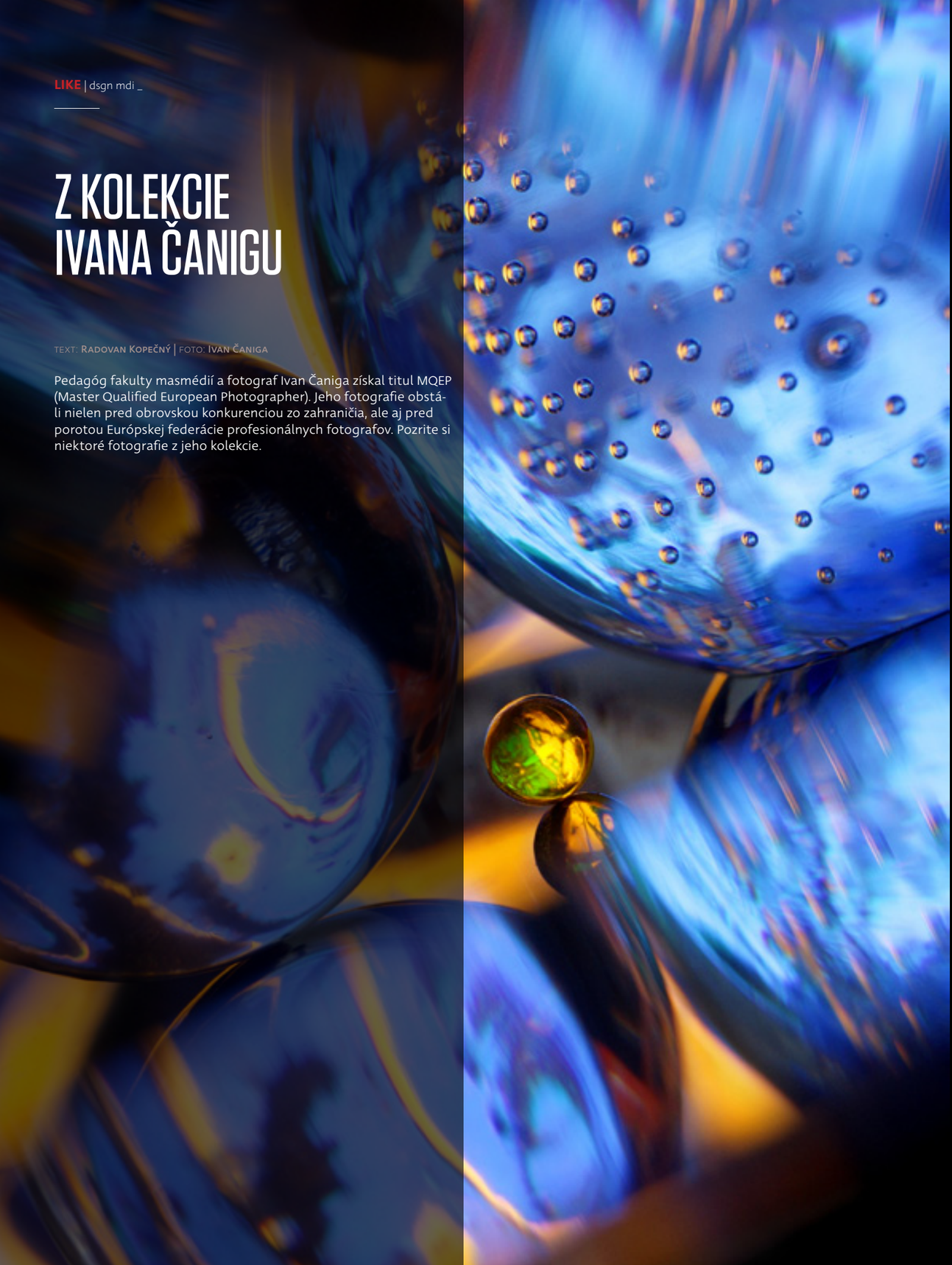

NA ZÁVER

Text: Anabela Mikušiaková

PREKLIATYCH ŠESŤ SLOV

Kevin sa pomaly vracal z kuchyne. Namiesto k posteli išiel rovno k oknu. Stál pri okne a pozoroval ulicu. Niečo sa snažil vidieť. Niečo, čo tam nebolo pre nikoho iného, iba pre neho. Ella si sadla na posteľ a obliekla si jeho tričko. Privoňala si k vôni zrelého muža a konečne po dlhej dobe sa tešila, že ho tu má. Asi im tá jeho dvojtýždňová pracovná cesta pomohla. No teraz bol ticho. Nechápala, čo sa stalo. Šiel sa len napiť a zrazu sa vrátil takýto. Postavil sa k oknu a v tichu sa doň díval. Čakala, čo sa stane. No nedialo sa nič. Nikto nebol na ulici, nepohol sa tam ani lístok. Ani Kevin sa nepohol už dobrých desať minút.
"Deje sa niečo?" spýtala sa Ella opatrne. Kevin sa pomaly otočil.
"Či sa niečo deje?" spýtal sa ešte stále zľahka. *"Ty sa ma do frasa pýtaš, či sa niečo deje?"* pokračoval už o čosi ostrejšie a sekanejšie. *"To by som sa mal spýtať ja teba... Deje sa niečo Ella?"* dopovedal a posledné slovo vety už takmer zazjapal.
Ella ostala sedieť ako obarená. Ešte nikdy jej tak nepovedal. Vždy to bolo Ell, Elly alebo Eluška. Nikdy jej nepovedal celým menom. NIKDY!
"Kevin, ja..." vzdychla "...ja neviem, na čo narážaš," zašepkala.
Očervenel. Tvár mu celá horela ako v ohni. Ella čakala už len na moment, kedy vybuchne ako sopka.
"Vypadni! Okamžite vypadni z môjho bytu ty..." nedopovedal. Bol rozčúlený a navretá žila na krku sa mu div nepretrhla. Ruka s vystretým ukazovákom smerovala na dvere a jeho oči boli také tmavé, aké Ella ešte nikdy u nikoho nevidela.
"Kevin, čo do frasa sa..." nestihla ani začať nové slovo, ked zacítila Kevinov neprimerane silný stisk na svojej ruke. Zodvihol ju z postele a vliekol smerom k dverám. Len takú, polonahú, oblečenú do jeho trička.
"AU, Kevin to bolí!" skríkla a snažila sa vyslobodiť z jeho ocelového zovretia. Slzy jej vyhŕkli a spustili sa dolu lícami takmer súmerne. Kevin sa jej ešte chvíľu uprene pozeral do očí, kým povolil stisk a pustil jej ruku. Po jeho zovretí zostali na jej ruke len červené fľaky. Nastalo ticho. Nikto nič nevravel, len tam obaja stáli v studenej chodbe a dívali sa jeden na druhého. Ellu oziabali bosé nohy na ľadových kachličkách, ale bála sa pohnúť. Premýšľala, čo bude lepšie. Nechcela prvá prehovoriť, čakala, kým to spraví Kevin. Len to čakanie bolo nekonečne dlhé.
- No tak, povedz niečo, no tak, niečo povedz. Keviiin, povedz už niečo - opakovala si dookola v hlave a očami mu posielala mentálne správy. Nevedela, ako dlho tam už stáli, a čo bolo ešte horšie, ona netušila ani to, ako dlho tam stáť ešte budú. Vyzeral ako gepard, ktorý čaká na svoju korisť v tichu, v tráve. Len ju pozoruje a číha. A keď sa nebude dívať, tak zaútočí a zahryzne sa jej rovno do tepny na krku. To bol dôvod, prečo Ella neprestávala byť ostražitá rovnako ako on. Po čase, ktorý sa jej zdal ako večnosť, konečne prehovoril.
"Kedy si mi to chcela povedať?"
"Povedať čo?" spýtala sa nechápavo a v rýchlosti prehodnotila v hlave svoje šance na výhru s taktikou hlúpej.
"Povedať to, že ma podvádzaš. Že si to pekne krásne rozdávaš s iným, kým ja som preč. Kým ja zarábam na to, aby si sa mala dobre, kým makám ako blázon, aby som obliekol paničkin zadok, po ktorom ju on veselo plieska.." zreval a vyzeral pri tom ako blázon.
Ella cúvla podvedome o dva kroky vzad. Začínala sa ho báť, začínala sa desiť muža, ktorý bol vždy milujúcim partnerom a neublížil by ani muche.
"Kevin, ja..."
"Kevin, ja..." povedal ironicky, "...nič iné nevieš povedať, iba Kevin, ja..? Stále ty, dookola iba ty. Už ma to nebaví, nebaví ma tvoj egocentrizmus. Kedysi sme zvykli bývať my a zrazu zostalo len Kevin a ja," dopovedal úplne ticho, otočil sa a odišiel zo studenej chodby.
Ella ostala stáť na mieste, neschopná urobiť čo i len najmenší pohyb. Už jej nevadili studené kachličky pod bosými nohami, ani holé nohy, ktoré mala posiate zimomriavkami.
V mysli jej ostala jediná otázka - Odkiaľ to mohol vedieť? - Všetko mala premyslené do detailov. Všetko! Každú jednu maličkosť. Bol to len úlet, nič vážne. Chcela sa len zabaviť, odreagovať, zmeniť ten nudný každodenný stereotyp a zažiť vzrušenie. Tento malý románik nikdy nemal uzrieť svetlo sveta. A Kevin mal zostať navždy v sladkej nevedomosti. Nedokázala pochopiť, odkiaľ sa to dozvedel. - Kto mu to mohol povedať? Kto o tom vôbec vedel? - rozmýšľala a odhodlala sa zamyslená vojsť do prázdnej kuchyne, aby sa skryla pred rozzúreným Kevinom. A vtedy to zbadala. Malý nenápadný žltý lístok prilepený o chladničku. A na ňom napísaných len 6 slov *"Som zvedavý, čo predvedieš nabudúce. Peter"*

Education First

Jazykové kurzy v zahraničí pre študentov a dospelých

- EF má 45 ročné skúsenosti
- viac ako 40 škôl v 16 krajinách
- začiatok kurzov každý pondelok
- úrovne od začiatočníkov až po pokročilých
- dĺžka kurzu 1 - 52 týždňov
- voliteľné predmety: marketing, business english, managment, cestovný ruch, médiá a iné

Jazykové Pobyty
Štefánikova 19, 811 05 Bratislava
Tel. 02/5245 1175
info@jazykovepobyty.sk
www.ef.com

jazykovépobyty.sk